

PASILLI

MEIDÄN
POSTI,
KENEN

itella ?

2/2009
PAU:N PASILAN OSASTON
LEHTI

Tässä numerossa

pasillin uumenista	3
puheenjohtajan palsta.....	4
voutilasta kajahtaa.....	6
viisautta voutilan malliin.....	8
työohjeita.....	10
ulosmarssi voutilassa.....	11
outoa ulkomaalaispolitiikkaa..	12
laman varjossa.....	13
lomautukset jurppivat.....	14
vastavirtaan.....	15
maailman posteilta.....	16
seisoi se pokissakin.....	18
valinnoilla on väliä.....	19
terkut raskaalta.....	21
maanalaista menoa.....	22
rahatalouden jälkeen.....	26

PAU:n Pasilan osaston lehti.

Toimituksen osoite: Pasilli/PAU:n Pasilan osasto PL 00231 Sähköposti: jussi.lehmusvaara@itella.com

Päätoimittaja ja taitto: Jussi Lehmusvaara Toimituskunta: Eija Heikkilä, Lasse Nevalainen, Helena

Aarnio, Markus Mutta.

PASILLIN UUMENISTA

Paljon on tapahtunut sitten viime numeron. Yt-neuvottelut painavat päälle ja työnantaja on aloittanut väen vähentämistalkoot ja lomautukset. Porukka on marssinut kahteenkin otteeseen ulos lajittelukeskuksistamme, kerran spontaanisti ja kerran liiton johdolla. Tämä kehitys ei varmaan ollut yllätys monellekaan.

Työnantajalla on oma tilannearvionsa ja visionsa tulevaisuuden viestinvälityksestä ja se tekee omat hienot strategiansa siitä kuinka Itella säilyttää kilpailukykyänsä ja kustannustehokkuutensa. Kun hälytysnappulaa painetaan, siinä kärsivät yleensä palkolliset ja työn laatu. Laatujohtaminen ei tuotannossa ole ennenkään ollut se kovin juttu. Ongelma korostuu kun tuottavuutta ja tehokkuutta yritetään lisätä samalla kun koko lajitteluverkostoa ja konekantaa sorvataan uusiksi. Syntyy sutta ja sekundaa ja postinkulusta on huolissaan jo viestintävirastokin. Tulosta pitäisi takoa mutta paja on sekaisin ja vasara väärässä kädessä.

Itellan omistavat me, eivät sedät liituroitapuvuissaan. Veronmaksajat tuskin haluavat huonompaa palvelua ja me emme halua palvella huonommin. Tehokkuus ja laatu eivät sulje toisiaan pois. Mutta näillä luutuneilla asenteilla ja halonhakuu-menteliteetilla sinne on pitkä ja kivinen tie. Miksi tässä firmassa pitää hötkyillä aina perse edellä puuhun?

Liitto sai työnseisauhan alla sovittua työnantajan kanssa mittavasta muutosturvapaketista. Jos et vielä ole tutustunut sen sisältöön, niin tutustu siihen nyt PAU:n verkkosivuilta. Neuvottelujen tulos oli mielestäni hyvä. Tässä tilanteessa on tärkeää, että irtisanomisista ja lomautuksista tulee työnantajalle sen verran tyyristä, ettei se siihen liian kevein perustein ryhdy. Samoin on oikeus ja kohtuus, että lamasta kärsimään joutuvat saavat mahdollisimman hyvän tuen ja uudelleen työllistymisen mahdollisuudet. Aina sekään ei auta tai lohduta. Elämme kovia aikoja, kuten monessa tämänkin lehden kirjoituksissa mainitaan.

Sen sentään liittokin toivottavasti työnseisauksessa huomasi, että aina ei kannata kääntää toista poskea, jos sekin on valmiiksi hellänä. Maltti on valttia, muttka kaikella on aikansa. Toivoa sopii, että ajat muuttuvat.

Lehti on taas perinteisesti myöhässä. Yritetään ensi kerralla paremmin. Rentoa lomaa kaikille niille onnellisille, joita kesälaitumet kutsuvat.

Puheenjohtajan palsta

Hiihtoladulla ideoitua

Työntekijän täytettyään 58 vuotta, hänellä on mahdollisuus jäädä osa-aikaeläkkeelle ja työntekijä voi jäädä työelämästä joustavasti vanhuuseläkkeelle 63–68 vuotiaana. Nykyisin tuki- ja liikuntaelinvaivojen sekä mielenterveysongelmien vuoksi keskimääräinen eläköitymisikä on n. 59 vuotta.

Pääministeri Vanhanen Matti kävi Rukalla hiihtämässä ja seuraavaksi saimme lehdistä lukea sekä uutisista kuulla hallituksen päätöstä nostaa vaiheittain vuodesta 2011 joustavan vanhuuseläkkeen alaikäraja 63-vuodesta 65 vuoteen. Vasta tammikuussa oli sosiaalilupossa päätetty nostaa osa-aikaeläkkeen alaikäraja kahdella vuodella 58 ikävuodesta 60 vuoteen. Niskakarvat nousivat pystyyn, kun uutisista kuunteli ja lehdistä luin pääministeri Vanhasen haluja nostaa vanhuuseläkeiän alarajaa kahdella vuodella. Perusteluina Vanhasella oli suurten ikäluokkien poistumisen työelämästä ja ihmiset jaksavat nykyään muka pitempään töissä. Yhtään konkreetista esimerkkiä hän ei kylläkään kertonut miten ihmiset jaksavat pitempään työelämässä.

Palkansaajajärjestöt SAK, AKAVA ja STTK laativat maaliskuun alussa yhteisen vetoituksen hallituksen päätöksen muuttamiseksi eläkeiän alaikärajan nostamista 65 vuoteen. Vetoituksen pystyi allekirjoittamaan netissä ja työpaikoilla kiersi myös paperiadresseja. Vetoituksen allekirjoitti n. 174000. Hallitus ja pääministeri Vanhanen ajattelivat saavansa läpi eläkeiän alarajan nostamisen kuuntelematta palkansaajajärjestöjä tai kansaa. Toisin kävi ja hallitus joutui taipumaan kansan tahdon alla. Hallitus ja palkansaajajärjestöt pääsivät ratkaisuun 11.3.2009 eläkekiistassa, jolloin päätös eläkkeen 2 vuoden nostosta peruttiin.

Lisätietoa eläkepäätöksestä löytyy netistä : www.sak.fi/elakepaatos

Lähde: ”www.sak.fi; www.pau.fi”

Lomautuksia ja yt- neuvotteluita

Pääministeri Vanhanen ja valtiovarainministeri Katainen ovat puhuneet siitä, että valtion omissa yrityksissä pitää välttää lomautuksia ja irtisanomisia. Yritysten pitäisi hallituksen mukaan panostaa koulutukseen taantuman aikana, jotta nousuaikana olisi ammattitaitoista työntekijää töissä. Mutta toisin toimii Itella Oyj. Korulauseissa puhutaan henkilöstön hyvinvointiin sekä koulutukseen panostamisesta, mutta budjettipuolella puhutaan joka vuosi 2 % säästöistä.

Itellan hallinnossa ja myymäverkostossa on tietyn väleihin käyty yt-neuvotteluja, mutta nyt aloitettiin maaliskuun alussa Logistiikkakeskuksen yt- neuvottelut henkilöstön lomautuksista ja neuvottelut päättyivät 18.3. Lomautukset koskevat 407 työntekijää ovat kestoltaan 30 työpäivää ja yhdenjaksoinen lomautus on maksimissaan 28 kalenteripäivää/työntekijä.

Työnantaja piti neuvotteluissa kiinni omista säästötavoitteistaan eikä kunnolla ottanut huomioon edunvalvojen hyviä ehdotuksia mm. erilaisista koulutuksen järjestämisestä työntekijöille lomautuksien sijaan. Logistiikkakeskuksen työntekijöistä suurin osa marssi ulos 19.3. saatuaan tiedon lomautuksistaan henkilöstöinfotilaisuudessa. Lokeen on perustettu työntekijöille infopiste, josta saa tietoa miten toimitaan, kun joutuu lomautetuksi.

Seuraavaksi Itella konserni päätti aloittaa uudet laajat yt- neuvottelut viikolla 17. Neuvottelujen piiriin kuuluu 2200 henkilöä ja työnantajan alustava vähennystarve on n. 390 henkilöä. Tämän johdosta Postikeskuksessa pidettiin keskiviikkona 15.4 henkilöstöinfotilaisuuksia aamu- iltavuorolle, iltaosareille ja yövuorolle. Postikeskuksen yt- neuvottelut alkoivat 22.4. ja neuvottelujen piiriin kuuluivat Raskaan tuotannon, kirjelijittelun ja Lisäarvopalveluiden 875 henkilöä ja vähennystarve on 55 hvt:tä. Työnantaja on luvannut neuvottelujen etenemisestä tiedottaa henkilöstölle.

Helsingin postikeskuksen muutokset

Kirjeraiteeseen on asennettu uusia kuljettimia ja asennukset ovat tapahtuneet samaan aikaan kuin uusilla koneilla työskennelty. Tämä on rassannut koneilla työskenteleviä työntekijöitä. Uudet kirjelijittelukoneet on hyväksytty postikeskuksen käyttöön.

Raskaan postin ensimmäinen kimpplajittelukonetta on kasattu hyvällä vauhdilla. Modulat puretaan huhtikuun lopun ja toukokuun aikana. Suurin osa purkutyöstä tehdään viikonloppuna. Raskaan erilaiset purkutyöt aiheuttavat edelleenkin savu- ja käryhaittoja, jotka aiheuttavat työntekijöille ajoittain huonoa oloa.

Helsingin postikeskukseen perustettiin viime vuoden erilaisia työryhmiä toteuttamaan rakennusaikaisia muutoksia. Työryhmissä on 3-5 työntekijä, työsuojeluasiamies ja luottamusmies. Nämä ryhmät toimivat alussa ihan hyvin, mutta sitten suunnittelu lopahti. Nyt on käynnistetty joitakin työryhmiä uudelleen. Esim. nyt kun on uudet kirjelijittelukoneet ajossa, niin työntekijöitä ei ole otettu mukaan työnsä jatkokehittelyyn uusilla koneilla. Olen tästä maininnut työntekijöille, mutta villi meno sen kun jatkuu...pitääkö sattua jotain vakavampaa, ennekuin otetaan työntekijät mukaan oman yönsä suunnitteluun.

Muuta

Työntekijöille on Helsingin postikeskuksessa järjestetty ja järjestetään huhti- toukokuun aikana työsuojelun Turvaverkkokoulutusta. Koulutus kestää noin kaksi tuntia ja siinä käydään työsuojeluasioita, työterveyshuollon ja yritysturvallisuuden asioita läpi.

Työsuojeluasiamiesten ja toimikunnan yhteinen koulutustilaisuus järjestettiin 17.-18.4. Asioina siellä oli mm. Kunnan polun jatkohanke ja eläkejärjestelmän muutokset puhuttivat paljon. Työympäristösihteeri Mika Roos PAU:sta oli kertomassa meille näistä asioista.

Kunnan polun jatkohankkeessa eli kuntoutuspalveluohjauksella pyritään löytämään uusia toimintatapoja työntekijöiden työhyvinvoinnin tukemiseksi ja kehittämään nykyistä Työssä selviytymisen mallia. Hanke aloitettiin 2008 ja siinä ovat mukana Itella, Kuntoutussäätiö, Terveystalo ja Ilmarinen.

Seminaari porukkaa puhutti Pääministeri Vanhasen Matin Rukan hiihtomatalla saamansa ideaa nostaa vaiheittain vuodesta 2011 joustavan vanhuuseläkkeen alaikäraja 63-vuodesta 65 vuoteen. Myös keskusteltiin erilaista kuntoutuksista ja niiden vaikutuksista työntekijän jaksamiseen työelämässä. Kiitos Mikalle hyvästä luennosta.

Kiitän jäsenistöä luottamuksesta antaa minun jatkaa osaston puheenjohtajana. Ammattiosaston toimikunnan jäsenillä ja osastomme alueiden luottamusmiehillä tulee olemaan vielä tämän vuoden puolella kovia neuvotteluja edessä.

Pasilan osaston toimikuntaan valittiin varsinaiseksi jäseniksi Helena Aarnio, Olli Asikainen, Maarit Kuikka, Isto Kuusisto, Toni Luttinen, Markus Mutta, Lasse Nevalainen, Hannu Sojakka ja 1. varajäseneksi Mikko Poutanen, 2. varajäseneksi Pasi Poussu, 3. varajäseneksi Juha Öhman ja 4. varajäseneksi Olli Hakkarainen.

Toivotan oikein aurinkoista kesän jatkoa.

Eija Heikkilä

Voutilasta kajahtaa 5

Tulin aikoinaan Postiin töihin 7.2.1982. Tuolloin oli niin sanotusti hommat hanskassa, eli tavaramäärä oli suhteutettuna henkilöstömäärään aivan kohtuullinen, aikaporkkanaa jäi ja henkilöstön keskuudessa oli mitä mahtavin ilmapiiri.

Nyt 27vuotta myöhemmin on oikeastaan kaikki kääntynyt aivan pääläelleen. Hommia on enemmän kuin tarpeeksi ja työilmapiiri on mitä on, eli hirveästi huonompaan suuntaan ei enää voida mennä, vai voidaanko??

18.2.2009 keskiviikkona sain "epävirallisen" tiedon koko henkilöstöä koskevasta lomautuksesta!! En tietenkään voinut sitä alkaa levittämään, koska asia ei ollut julkinen ja niinpä Itellan johto veti asian "jäihin" muutamaksi päiväksi. 23.2.2009 maanantaina se sitten tuli julki, nimittäin koko Loken henkilöstöä koskeva lomautusilmoitus.

Virallinen ensimmäinen YT-neuvottelu käytiin 2.3.2009 klo. 9.00 Lokessa.

Paikalla olivat Tuotantojohtaja Petri Nikkinen, Tuotantopäällikkö Tapani Väisänen, Minna Hurmalainen(sihtööri), Pau:laisten Toimihenkilöiden Valtakunnallinen pääluottamusmies Hannu Rantanen sekä al-lekirjoittanut.

Tämä "konklaavi" toimi sitten myös ns. johtoryhmänä, jota varten perustettiin kolme pientyöryhmää tuotannosta, terminaalista ja yövuorosta, joiden tehtävänä oli kerätä ajatuksia, ideoita ja selkeitä säästötoimenpide ehdotuksia, joilla mahdollisia tulevia lomautuksia voitaisiin "lieventää". Heti alkuun ehdotin, että liittoon kuulumattomat esimiehet olisivat myös mahdollisten lomautusten piirissä, jota työnantaja lupasikin harkita mutta tietenkin tuloksetta, YLLÄTYS!! Työnantajan alkuperäinen esitys oli koko 465 henkilön lomauttaminen kuudeksi viikoksi, joka olisi 42 kalenteripäivää.

Toinen YT-neuvottelu oli 10.3.2009 klo. 12.00, johon kumpikin osapuoli sai ottaa omia asiantuntijoita mukaan. Työnantajapuoli oli vahvistunut Logistiikkajohtaja Pekka Stenqvistillä ja meille mukaan tulivat käsittelyn Valtakunnallinen pääluottamusmies Jarmo Niemi, sekä luottamusmiehet Aarno Pelkonen(tuotanto), Markus Mutta(terminaali) sekä yövuoron 18.2 uudeksi luottariksi valit-

tu Soile Laine, Sovasen Markon alettua tuurailemaan esimiehiä.

Lunta tuli aika rajusti tupaan, koska pienryhmien laatimista erittäin hyvistä ehdotuksista huolimatta emme saaneet juurikaan merkittäviä muutoksia alkuperäiseen työnantajan ehdotukseen. Jotain kuitenkin kirjattiin millä lomautuksia voidaan lieventää, eli:

- Lomarahan vaihtaminen vapaaksi.
- Haittatyökorvauksien vaihtaminen joustovapaaksi, sekä
- Korvaavan työpaikan löytäminen lomautuksien ajaksi.

Viimeinen, eli päättävä YT-neuvottelu käytiin 18.3.2009 klo 12.00, johon työnantaja oli sitten raahannut vielä kuin pisteeksi i:n päälle oman Lakimiehensäkin Anssi Heiliön paikalle.

Lomautuksen piiriin jäi loppujen lopuksi 407 henkilöä, kun pitkän väntämisen jälkeen saatiin listalta poistettua osa-aikaeläkeläiset, alle 18h/viikko tekevät osa-aikaiset henkilöt, sekä noin 20 henkilöä, jotka ovat prosessin "moniosajia", joita ilman kaikki toiminnot eivät pelaisi.

Lisäksi sovittiin, että samassa taloudessa olevia, siis pariskuntia ei lomauteta samanaikaisesti ja että henkilöt jotka ovat olleet Liiton(Pau) jäseniä alle kymmenen kuukautta, ei lomauteta ensimmäisten joukossa.

Henkilökohtaisesti sanottuna, minusta tuntuu aivan käsittämättömältä se, että yritys, tässä tapauksessa Itella tekee vuositasolla voittoa kymmeniä, jopa satoja miljoonia euroja ja silti on "varaa" lomauttaa työntekijöitä. Siitä on hyvän työilmapiirin luominen ja motivaation nostattaminen todella kaukana. Tämäkin tapaus osoittaa, miten Valtion omistajapolitiikka toimii, tai sitten todellakaan ei toimi.

Torstaina 19.3 pidin sitten tuotannon henkilöstölle klo. 15.00 info-tilaisuuden käytyjen YT-neuvottelujen tuloksista. Tilaisuus oli aika vaikutusvaltainen, koska paikalla olivat myös Logistiikkajohtaja Pekka Stenqvistiä myöden kaikki "dirikat" paikalla. Olivat kuulemma kuulleet huhuja mahdollisesta ulosmarssista. Sinänsä hassua, mutta olimme juuri edellisen YT-kokouksen(10.3) jälkeen laittaneet ilmoitustauluille ilmoituksen, jossa pyysimme/kehotimme henkilöstöä noudattamaan työrauhaa, joka meillä Työehtosopimukseen(TES) on sidottu. No

niin, terminalissa oli ollut vastaava info-tilaisuus ja sieltä henkilöstö lähti spontaanisti marssimaan ulos työpaikaltaan saaden myös tuotannon henkilöstöstä suurimman osan mukaansa.

En ehtinyt muuta kuin näyttämään työrauhapaperia ja sanomaan, että meillä on työrauhavelvoite, mutta muuta ei ollut tehtävissä.

Työnantaja keräsi omat joukkonsa pasilaa ja siipitien ulk:ia myöten, jotta mahdollisimman moni pomo tulisi illan tavarasumaa purkamaan.

Olihan siellä pomoja henkilöstöpäälliköistä alkaen paikalla, joten ei ollut varmaan kovinkaan halpa päivä Lokelle laadusta puhumattakaan. Kun vielä terminaalissa toimittiin, niin kuin toimittiin, eli lastattiin kykit ja rahat kärryihin ja ajatettiin hinnoittelemaan pitkin maakuntaa niin HUH HUH!!

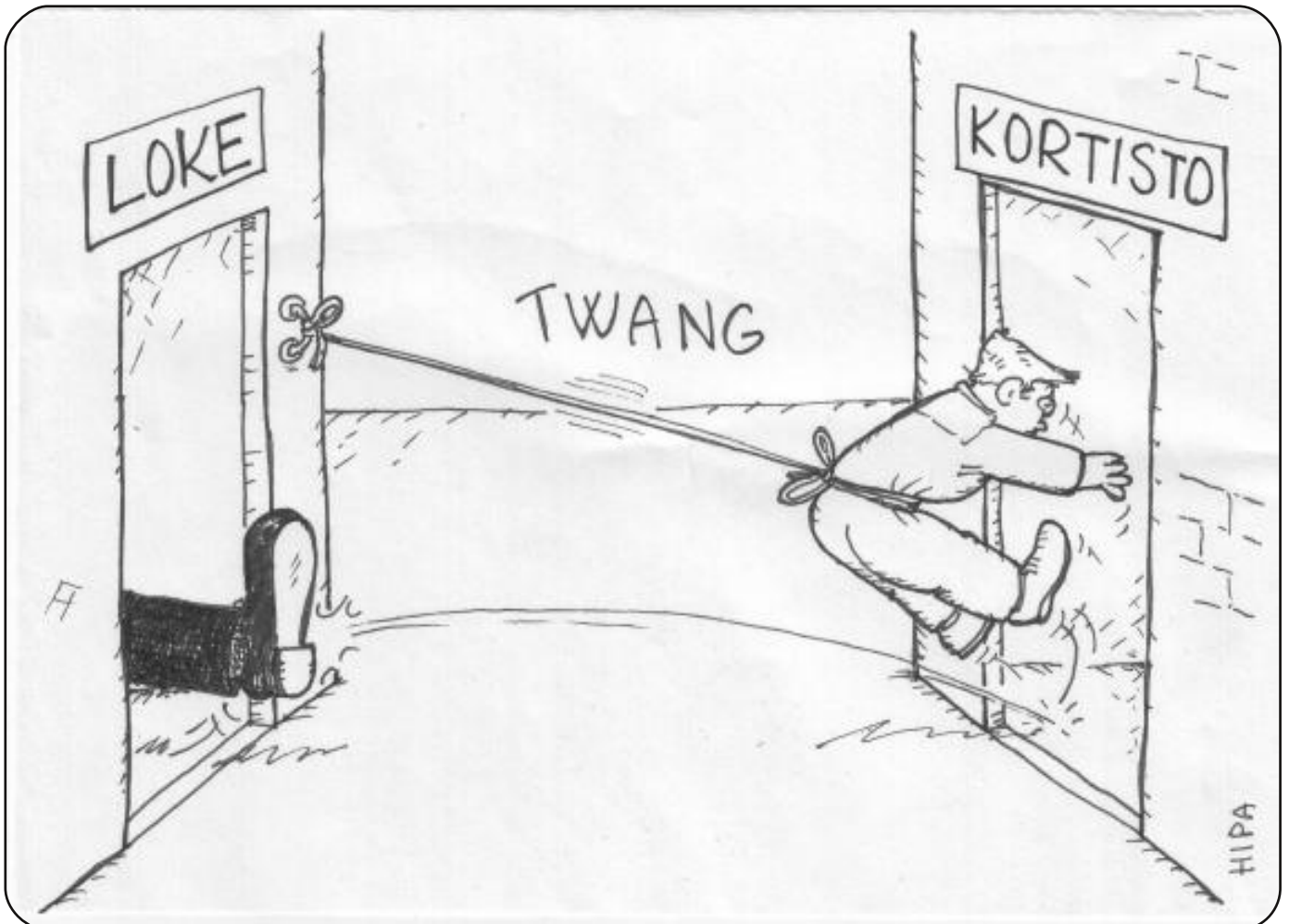
Nyt eletään huhtikuun alkua (elettiin, toim.huom.) ja lomautuksille kuuluu sikäli hyvää(mikäli voi olla jotain hyvää!), että siipitien ulk ottaa Lokesta n. 14-19 työntekijää kesäksi kolmen kuukauden sopparilla duuniin, jo-

ka tarkoittaa sitä että Loken omat lomautukset siirtynevät alkusyksyyn. Kun vielä "vapaaehtoiset" pitävät lomaan Toukokuun, neljää työntekijää lukuunottamatta ja talo on "velkaa" pitkästi yli 10 000h joustovapaita henkilöstölle, niin luulempa, että lomautukset jäävät aika vähiin kaikenkaikkiaan, toivon mukaan!

Mutta eiköhän tämän laman aiheuttama tilanne nykyisessä Itellassakin ollut Loken osalta vasta pään avaus koko Valtakuntaa ajatellen. Seuraavaksi on varmaan vuorossa Helsinki POK, sitten Pks- jakelu ja sitten koko Valtakunta, jos volyymikehitys jatkaa nykyistä suuntaansa.

Todellakin parempien aikojen toivossa!!

Isto Kuusisto, pääluottamusmies
Itella Logistiikkakeskus ja Ulk- siipitie
isto.kuusisto@itella.com
puh.040-8229515

VIISAUTTA

VOUTILAN MALLIIN vol. 32

Tänä vuonna entinen Itellan lippulaiva logistiikkakeskus täyttää 10 vuotta. Juhlan kunniaksi Itella päätti lomauttaa tuotantohenkilöstöä.

Jo ennen varsinaisia YT-neuvottelujen käynnistymistä edunvalvojat pohtivat kuumeisesti eri keinoja välttää lomautukset. Ensimmäisten YT-neuvottelujen jälkeen perustettiin pientyöryhmiä pohtimaan eri keinoja ja miten saada säästöjä ja miten lomautukset voitaisiin välttää. Pientyöryhmiä jättivät esityksensä varsinaisille YT-neuvottelijoille ja tuotantojohtaja Petri Nikkinen kiitti pientyöryhmiä esityksistä. Hyvin pian kuitenkin selvisi että työnantaja pyyhki takapuolensa pientyöryhmien esityksillä, samoin työnantaja teki harvinaisen selväksi sen että neuvotteluista tulisi silkkaa sanelupolitiikkaa. Työntekijäpuolen neuvottelijoiden naamasta jo näkyi työnantajan ylimielinen ja tympeä suhtautuminen työntekijöiden esityksiin.

Kaikkien härskeintä on se että logistiikkakeskuksen naapurihalleissa Logisticsin varastoissa työskentelee vuokratyövoimaa eikä työnantaja tahtonut tarjota korvaavaa työtä lomautetuille. Kun asiaa tivattiin miksi Itella Logisticsista ei löydy korvaavaa työtä vastaus oli, että Logistics on eri yhtiö konsernin sisällä ja sinne ei ole pakko ottaa Lokesta lomautettavia. Ei olekaan pakko ottaa mutta saa ottaa, joten tosiasia on se että Itella konsernissa ei löytynyt yhtään niin isoa herraa joka käsenyt tarjota tyttäristä korvaavaa työtä lomautetuille. Tosiasia on siis se että Itella konsernin ylintä johtoa myöten eivät tahtoneet tarjota korvaavaa työtä vaan lomauttaa työntekijöitä, ja kun Itella on valtion yhtiö niin herää kysymys miksi hallitus joka tahtoo pidentää työssäoloaika, tahtoo lomauttaa työntekijöitensä ja samalla olettaa että jäljelle jäävä väki jaksaisi paiskia töitä 65-vuotiaaksi asti. Toinen erityinen piirre mikä ihmetytti näissä YT-neuvotteluissa, oli se että terminaalien osalta ei oikeasti löytynyt perusteita miksi terminaalien väkeä pitäisi lomauttaa, kun volyymin lasku ei varsinaisesti koske terminaalialia. Saamiene tietojen mukaan eräs työnantajan puolen neropatti oli ve-

donnut ”solidaarisuuteen”, tietenkään tämä solidaarisuus ei koske esimiehiä jotka jäivät lomautuksen ulkopuolelle, tämän lisäksi esimiehet ovat saaneet henkistä tukea tämän lomautus rulljanssin aikana. Itken krokotiilin kyyneliä esimiesten puolesta ja vuodatan oikeita kyyneliä lomautettujen puolesta. Onko joku muukin kuin minä sitä mieltä että tässä on jotenkin arvot pielessä. Vaikka myönnänkin sen että henkilöstön lomautukset ovat kova paikka myös esimiehille, mutta kun oikein tätäkin asiaa olen mähkinyt niin kyllä se on kovempi paikka niille jotka joutuvat todellakin pohtimaan toimeentulonsa puolesta.

Koska YT-neuvottelut menivät päin helvettiä, niin työntekijät suorittivat spontaanin ulosmarssin 19.3.2009 protestoiden työnantajan aikomusta lomauttaa 407 työntekijää ja toimihenkilöä.

Ulosmarssipäivänä Loken portilla kävi kova kuhina ja pulina siitä miksi jotkut työntekijät, jotka joutuvat lomautetuksi jäivät töihin, vaikka suurin osa väestä marssi ulos. Yleinen mielipide tuntui olevan saamiene tietojen mukaan, että nämä rikkurit häpäisivät itsensä työtoveriensa edessä sinä päivänä.

Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että tehty mikä tehty ja jokaisella on oikeus ilmaista kantansa myös teoilla. Kuitenkin yksi asia ottaa päähän ja siitä tahdon nyt mainita myös kirjoitukseni myötä.

Kun työntekijöitä joutuu lomautetuksi ja samaan aikaan tarjotaan ylitoita, niin joka kerta kun otat vastaan ylitoita niin mieti, olisiko mahdollista että joku toverisi joka on lomautettuna, voisi tehdä saman työvuoron ja siten lyhentää lomautustaan. Toivoisitko itse olevasi sellainen henkilö, joka kutsutaan töihin kun töitä on tarjolla siksi että kukaan ei tee ylitoita? Jokaisen tulee tämä miettiä itse ja toimia sen mukaan minkä katsoo oikeaksi.

Toimeentulo on yksi ihmisen perusturvasta, nyt toimeentulo on uhattuna lomautuksen vuoksi ja moni joutuu miettimään mistä rahaa laskuihin, vuokraan ja

ruokaan. Itellan johdon ei tarvitse miettiä mistä rahaa las-
kuihin, vuokraan ja ruokaan vaan voivat nukkua yönsä
hyvin. Kuten jo aiemmin osoitin sen seikan, että Itella
konserni ei tahtonut välttää lomautuksia vaan tahtoi tie-
ten tahtoen lomauttaa työntekijöitensä, on selvä osoitus
siitä kuinka paljon Itella oikeasti välittää siitä voimava-
rastaan jota se juhlapuheissaan kutsuu työntekijöiksi.
Henkilökohtaisesti en enää usko työnantajan hyviin aikei-
siin pitää huolta siitä että meillä riittää töitä, samoin en
usko että valtio joka omistaa Itellan tahtoisikaan oikeasti näyt-
tää esimerkkiä muille siitä miten valtio välttää lomautuk-
set. Me kärsimme nyt Loken johdon tekemistä virheistä.

JA TYÖSUOJELUASIAA

Kuinkahan monta kertaa olen kirjoittanut riskienar-
viosta tähän lehteen, aivan liian monta ja nytkin ai-
on kertoa missä mennään. Terminaalinen riskienarvio teh-
tiin ja vastuuhenkilöt vastuutettiin poistamaan havaitse-
mamme riskit, noh näin ei sitten kuitenkaan aluksi käy-
nyt vaan vastuuhenkilöt eivät edes olleet tietoisia siitä et-
tä heidän tulisi tehdä jotain. Tämä on siis yksi osoitus sii-
tä että Loken johto ei ottanut riskienarviota todesta, arvat-
kaa ottaako päähän jatkuvasti muistuttaa työnantajaa hei-
dän lakisäätöisistä toiminnastaan. Noh, kaikesta huoli-
matta pienen rähinän jälkeen sain terminaalinen riskienar-
vion siihen pisteeseen että voimme aloittaa ns. safety wal-
kin (turvallisuus kävely). Safety walkin idea on se että
tuotantopäällikkö, tässä tapauksessa Tapani Väisänen ja
työsuojeluhenkilö (allekirjoittanut tai työsuojeluasiamies
Olli Hakkarainen) käyvät säännöllisin väliajoin läpi
jo tehdyn riskienarvion. He katsovat, että ne riskit jotka
ovat havaittu, on poistettu tai minimoitua sellaisiksi et-
tä niistä ei aiheudu haittaa tai vaaraa työntekijän tervey-
delle. Tätä samaa menetelmää tullaan myös käyttämään
koneympäristön riskienarviossa.

Maaliskuun loppupuolella aloitettiin koneympäris-
tön riskienarvio niin sanotulla vaaranpaikka kar-
toituksella, kartoitus tehtiin työntekijöitten, esimiesten
ja vasta valitun uuden koneympäristön työsuojeluasiamie-
hen Marja Mujusen kanssa. Riskienarviossa on ollut vah-
vasti mukana ryhmävastaava Keijo Relander, joka tosin
on toisinaan suoranaisesti jarruttanut riskienarviota jatku-
vasti myöhästelemällä tai hoitamalla muita asioita sil-
loin kun tarkoitus olisi tehdä riskienarviota. Itse arvio
on työläs ja aikaa vievää puuhaa, mutta kunniahimoise-
na tavoitteenamme on saada riskienarvio tehtyä ennen ke-
sälomia. Joten vaadin että työnantajan nimeämät henki-
löt todella sitoutuvat riskienarvioon eivätkä pelleile täl-
män asian kanssa. Toivottavasti riskienarvio koulutus esi-
miehille muuttaa tämän ilveily.

Tapaturmien torjuntaa tullaan tehostamaan täsmä-
palaveri menetelmällä. Yleistä on että tapaturman tutkin-
nassa torjuntatoimenpide on oikeiden työtapojen opas-

tus joka edellyttää esimiesten käymään kyseisen tapatur-
man henkilöstön kanssa läpi. Samoin tällä menetelmällä
työntekijät pääsevät myös itse ideoimaan torjuntatoimen-
piteitä. Vaikka viime vuonna tapaturmia sattuikin pal-
jon, niin vakavuudeltaan ne olivat lieviä.

Työturvallisuuskortti koulutuksen tavoitteena on
kouluttaa 90% loken henkilöstöstä vuoden loppuun men-
nessä. Koko Itellan kartalla harvassa toimipaikassa tai
tehtaassa on näin kattavaa koulutusta järjestetty henki-
löstölle.

ETTÄ SILLAI

Kovat ajat koettelevat meitä ja koko maailmaa talou-
dellisena taantumana. Tuskin kenelläkään lokelai-
sella on tämän taantumana ja lomautusten jälkeen enää
sellaista illuusiota että Itella voisi tarjota varmaa työ-
paikkaa ja sitä kautta varmaa toimeentuloa. Aikoinaan
sanottiin että valtion leipä on pitkä ja kapea, nyt se ei
enää ole pitkäkään. Moni varmastikin kysyy mielessään
että onko tässä maailmassa enää mikään varmaa. Kun
ajattelee sitä että ansiotyö on ihmiselle perusturva, niin
on selvää että tällainen tilanne luo ahdistusta ja pelkoa
siitä miten tässä nyt selvitään. Yleisesti ajatellaan että
ahneus on turmiollista ja alhaista silti ahneus on tämän
planeetan vakio tila. Ahneus on johtanut kehittyneisiin
menetelmiin tehostaa tuotantoa ja repimään ihmisistä
kaikki irti, ahneus tekee rikkaita ja köyhiä ja näin luo
luokkarajoja. Jos kysyisit kadunmieheltä että oletko ah-
ne, niin jokainen varmastikin vakuuttaisi olevansa hyvä
ja säädyllinen ihminen. Me emme näe teoissamme mi-
tään pahaa tai emme välitä tekojemme seurauksista mui-
hin, työnantaja on jo aikoja sitten sokaistunut säästä-
mään ja haalimaan enemmän rahaa kuin tarvetta olisi.
Yksilön tarpeet katoavat ahneuden rattaissa ympäri maa-
ilmaa sillä ahneus ruokkii riistoa ja riiston kohteena ovat
aina olleet työntekijät ja köyhät.

Itella konserni ei ole poikkeus ahneuden suhteen vaan
Itellakin pyrkii maksimoimaan voiton työntekijöistä
piittaamatta ja tämä taas ei ole valtiolta vastuullista
omistajapolitiikkaan.

Joskus tuntuu kurjalta elää tällaisessa yhteiskunnassa jo-
ta ohjaa pohjaton ahneus, vaikkakin tiedän että on ole-
massa ihmisiä jotka eivät ole ahneita ja elävät sellaisten
arvojen kanssa jotka ovat epäitsekkeitä. Harmillista vain
on se että näitä ihmisiä on niin vähän.

Kaikesta huolimatta toivotan lukijoille hyvää kesää.

Jouni Kaiponen
työsuojeluvaltuutettu

Itella on ottanut käyttöönsä uudet siniset kirjelaatikat. Kirjelaatikat ovat pirteän ja luottamusta herättävän värisiä. Sinisiä kirjelaatikat ovat pienempiä kuin vanhat keltaiset kirjelaatikat. Siksi henkilöstö pystyy käsittelemään enemmän laatikoita samassa ajassa. On herännyt epäilyksiä, että uusista kirjelaatikoista on vaikea ottaa kirjelahetyksiä ulos. Kyse on kuitenkin oikeasta työtavoista. Seuraavilla ohjeilla sinisten kirjelaatikoiden käyttö on helppoa ja mukavaa.

Kaksi lähestymistapaa laatikon tyhjennykseen

a) mekaaninen lähestymistapa

Laatikon tyhjentämiseksi on saatavilla monia erilaisia työkaluja. Kysy näitä esimieheltäsi. Oikeilla työkaluilla laatikon tyhjentäminen käy vaivattomasti. Ensiksi on varmistettava että laatikko pysyy tyhjentämisen aikana hyvin paikallaan. Tähän tarvitset ruuvipenkin. Kun laatikko on tukevasti kiinnitetty, voit ensimmäiseksi yrittää tyhjentää laatikon käyttämällä esimerkiksi erilaisia vetimiä ja pihtejä. Lyö ensin kirjeiden ja laatikon reunan väliin pari kiilaa. Kun näin on aikaansaatu tarvittava tila, tartu seuraavaksi pihdeillä kirjelahetykseen ja vedä se varovasti ulos. Jatka etenemistä laatikon pohjaan saakka.

Jos työpisteessä on uuni, voit myös laittaa laatikon sinne lämpenemään. Hieman sulanut laatikko on helpompi levittää. Varo sormiasi, sillä sulanut laatikko voi olla kuuma.

Välillä voi olla helpompaa aukaista kirjelaatikosta yksi sivu. Tähän tarvitset kirjelaatikon avaukseen soveltuvan leikkurin. Avaa laatikko jommalta kummalta laidalta ja ota kirjeet ulos. Silloin tällöin voi olla tarpeen leikata auki myös laatikon pääty. Jos lajittelupisteestä löytyy sirkkeli, käy laatikon tyhjennys tietysti nopeammin. Myös laatikon polttoleikkaus voi tulla kyseeseen, mutta silloin kirjeet on hyvä kastella ensin läpimäriksi, etteivät ne syty palamaan.

Suomessa on mahdollista hankkia myös erilaisia räjähteitä, joista ainakin semtex ja perinteinen dynamiitti soveltuvat tyhjentämiseen hyvin. Muista varoittaa työympäristöäsi mahdollisesta paineallostasta ennen räjäytystoimenpiteeseen ryhtymistä.

b) biologinen lähestymistapa

Kirjelaatikat liikkuvat usein ryhmissä. Usein ne viihtyvät ihmisasumusten lähetyvillä, vaikka ovatkin luonteeltaan arkoja. Varmin tapa bongata kirjelaatikoita on työympäristössä. Kun olet saanut havainnon kirjelaatikosta, lähesty sitä varovasti, esimerkiksi kontaten ja mieluiten tuulen yläpuolelta, niin että laatikon on vaikea saada havainto lähestyjästä. Voit myös asettaa sopivaan paikkaan erilaisia ansoja, kuten kuljettimia, joihin laatikot jäävät jumiin. Varmin tapa on laittaa maastoon laatikoiden houkuttamiksi haaskoja. Sopivia raatoja löytyy esimerkiksi välipala-automaateista.

Kun laatikko on näin saatu kiinni, voit houkutella lähetyksiä ulos juttelemalla laatikolle rauhallisella äänellä. Voit houkutella kirjelahetyksiä myös esimerkiksi sokeripalalla. Tärkeintä on saavuttaa kirjelaatikon luottamus. Kun kirje pilkistää ulos kuorestaan, tartu siihen tukevalla otteella. Voit lamauttaa laatikon hakkaamalla sitä seinään tai potkimalla. Tarkista myös lamautetusta laatikosta, onko se mahdollisesti rengastettu. Yksilöidyt tiedot löytyvät usein laatikon kyljessä sijaitsevasta hahlostasta. Usein merkinnät ovat tippuneet tuulenvireen tai painovoiman seurauksesta. Jos havaitset että merkintä on tippumaisillaan, kiinnitä se uudestaan ruuvaamalla tai naulaamalla.

J. Lehmusvaara

ULOSMARSSI VOUTILASSA

Työntekijöiden mitta täyttyi lopulta 19.3 torstaina. He näyttivät voimansa ja mielipiteensä työnantajan toiminnasta ja suhtautumisesta työntekijöiden perusteltuihin esityksiin lomautusten välttämiseksi.

Ulosmarssi onnistui osittain hyvin ja osittain huonommin.

Terminaalin väki lähti yksimielisesti ja näyttävästi, koneympäristössä oli valitettavasti heikkouksia. Siellä jotkut katsoivat oikeudekseen rikkoa työntekijöiden yhteisrintamaa.

Siihen joukkoon kuului henkilöitä jotka soittavat suutaan ja valittavat joka tilanteessa, tosipaikan tullen heistä ei ollut mihinkään. Kehtaavatko tällaiset henkilöt vielä kulkea pää pystyssä, minä en kehtaisi. Tällaiset ihmiset vaietkoot tästä eteenpäin. Ja hävetkööt.

Esimiehet ja kravattinilkit ilmestyivät työpaikalle tekemään joskus rehellistäkin työtä, mutta tietysti väärään aikaan.

Tässä nähtiin heidän käsityksensä solidaarisuudesta. Eivät muuten ole lomautusten piirissä.

Töihin jääneiden naisten käytöstä arvioikoon joku muu, minulle naisten sielunelämä on edelleen arvoitus, mutta niille miehille minulla on vain yksi kehoitus: Älkää kutsuko itseänne enää miehiksi.

Amerikkalainen kirjailija Jack London määritteli tällaiset henkilöt näin:

KUN JUMALA OLI LUONUT KALKEKAROKÄÄRMEEN, SAMMAKON JA YEREHIMIJÄN, HÄNELLÄ OLI YIELÄ ILJETTÄVÄÄ LIMAA JÄLJELLÄ. SIITÄ HÄN LOI RIEKKURIN. RIEKKURI ON JUMALAN, MAANSA, PERHEENSÄ JA LUOKKANSA KAVALTAJA.

Suurin osa porukasta kuitenkin ymmärsi paikkansa ja oli mukana yhteisrintamassa taistelemassa puhtain asein puhtaan asian puolesta. Kiitos heille ikään sukupuoleen tai kansallisuuteen katsomatta. Olette näyttäneet voimanne ja ilmoittaneet että teitä ei kohdella miten tahansa. Olen puhunut.

Lasse Nevalainen
Loken työhuonekunnan puheenjohtaja
PAUN:n Pasilan osaston varapuheenjohtaja

Ulosmarssi osa kaksi. 23.4. Lakkovahdit täydessä valmiudessa.

OUTOA ULKOMAALAISPOLITIikkaa LOKESSA

Tavalliseen työvuoroonkin voi tulla yllättäviä käännteitä, vai mitä sanotte seuraavasta tarinasta.

Sattuipa tässä eräänä päivänä, että esimieheni tuli pyytämään minulta henkilöllisyystodistusta kesken työvuoron. Ajokortti tai Itellan henkilökortti eivät kelvanneet, vaikka sellaisia tarjosin. "No ota sitten huomenna passi mukaan. Kaikki muut ovat jo tuoneet" esimies sanoi keskustelumme päätteeksi.

Hieman hämmentyneenä otin sitten passin mukaan töihin seuraavana päivänä, vaikken tietääkseni mihinkään Tallinnan risteilylle ollut lupautunut mukaan. Esimies tulikin heti vuoron alussa pyytämään passiani, sujautti sen paitansa taskuun ja lähti kävelemään pois. Jäin ihmettelemään, että mitäs meininkiä tämä on.

Muutaman tunnin kuluttua aloin ihmetellä vielä enemmän passini kohtaloa. Esimies myönsi unohtaneensa koko asian, mutta palautti sentään passini muutaman minuutin kuluttua käytyään ottamassa siitä kopion. Seuraavana päivänä palveluesimies vuorostaan pyysi ohii mennessään minua tuomaan passini näyttille töihin. Ei tainnut oikein informaatio kulkea näiden heppujen välillä...

Ymmärtäisin tämän passiepisodin ihan hyvin, jos olisin tuore naama Itellassa, mutta kun olen ollut jo 19 (yhdeksäntoista) vuotta saman työnantajan palveluksessa!!! Sivulauseena mainittakoon, että muutin Suomeen Ghanasta 20 vuotta sitten, ja Suomen kansalaisuuden sain jo 15 vuotta sitten.

Tapahtumasta jäi huono maku suuhun, ja mielessä on monia kysymyksiä joihin en ole saanut vastauksia. Liiton edustajien mukaan kyse oli työlupien tarkastuksesta. Olisin totisesti kaivannut työnantajan puolelta tarkempaa informaatiota asiasta:

- Miksi yhtäkkiä nyt lomautusten ollessa käsillä aletaan kiinnostua ihmisten työluvista? Miksei esim. viime vuonna?
- Millä perusteella on päätetty, että keneltä passia aletaan kyselymään? Ilmeisesti kaikilta vähänkin perussuomalaisesta poikkeavilta on vaadittu passit näyttille Lokessa. Se siitä Itellan tasa-arvosta.
- Kenelle esimiehet näitä passien kopioita lähettelevät? Ja missä vaiheessa esimiehemme ovat muilta kiireiltään ehtineet maahanmuuttoviraston kursseille perehtymään työlupa-asioihin?
- Olisiko mahdollista hoitaa jatkossa passitouhut hieman työläistä kunnioittavampaan tyyliin? Nyt monien mielessä pyörii painokelvottomia asioita. Olisiko liikaa vaadittu, että työläisille kerrottaisiin avoimesti palaverissa, mistä tämä yhtäkkinen innostus passien ratsaamiseen johtuu. Esimies voisi myös tarjota kupposen kahvia toimistolla, kun henkilön läsnä ollessa ottaisi kopion tämän passista. Eikä haahuiltais ympäri hallia toisen dokumentit taskussa...

Terveisin

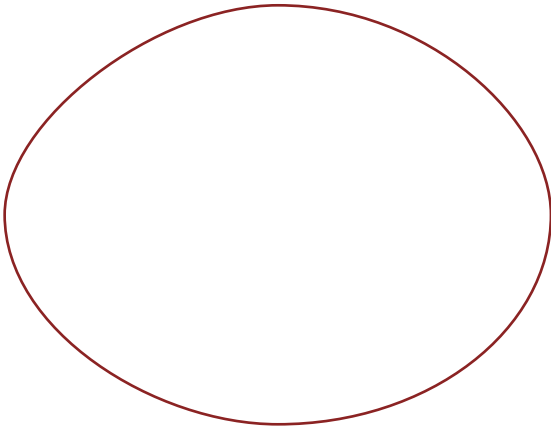
"yksi monien puolesta",

Thompson Owusu-Appiah Kubi
työsuojeluasiamies
Loke/ yövuoro

Nykyisessä taloustilanteessa on paljon yhtäläisyyksiä 1920-luvun maailmantilanteeseen. Molemmille kausille yhteisiä tekijöitä ovat yhteistä työvoiman tarvetta vähentävän teknologian nopea kehittyminen, maailmankaupan vapauttaminen, kulutustason ylläpitäminen velkarahalla, häikäilemätön pörssikeinottelu ja pörssiosakkeiden arvokuplat, varallisuuserojen kärjistyminen, järjestäytyneen rikollisuuden vahvistuminen ja poliittisten ääriliikkeiden synty.

Globalisaation nopeus levittää myös laman pikavauhtia maailmanlaajuisesti. Pitkään harjoitettu liberalistisen talousoppi ei ole toteuttanut harmonista ja hyvinvoivaa maailmaa. Tosin harva nykyisin tunnustautuu liberalistisen talousteorian kannattajaksi. Hallitukset ovat pyrkineet korjaamaan ongelmia kilpailukyvyn lisäämisellä.

Rakennemuutos

Kokonaisia ammattiryhmiä on 50 vuoden sisällä hävinnyt työmarkkinoilta lähes kokonaan kuten metsurit ja kalastajat. Maanviljely on kannattavaa enää suurtiloilla. Teollisuustyöntekijöiden määrä on laskenut murto-osaan puolessa vuosisadassa. Syynä rakennemuutokseen on ollut teknologian kehitys. Uusia työpaikkoja on toki syntynyt tietotekniikka- ja biotekniikan aloille. Ne käyttävät kuitenkin suhteellisen vähän työvoimaa

Työttömyyden uhka

1960-luvun alussa Suomessa oli vain 30 000 työtöntä. Jokaisen laman jälkeen on aina vain kasvanut. Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli helmikuussa 2009 yhteensä 250 000 työtöntä työnhakijaa. Lomautettuja oli 75 000. Tuki-työllistetyt ja opiskelijat eivät sisälly lukuihin. Lomautukset saattavat jakson päätyttyä muuttua irtisanomi-

siksi.

On pidettävä huolta siitä että suurtyöttömyyttä ei pääse syntymään. Valtion ja kuntien verotulojen väheneminen on uhka hyvinvointivaltiolle. Hyvinvointivaltion alasajo taas johtaisi ääriliikkeiden nousuun sekä sekä järjestäytyneen rikollisuuden nousuun. Hyvinvointivaltion säilyttämien on yhteinen etu.

Lomautukset ja irtisanomiset pahentavat talouden taantumaa. Taantumaa voidaan vastustaa välttämällä lomautuksia ja irtisanomisia. Yritykset ovat keränneet hyvinä aikoina mittavia voittoja nousukauden aikana. Myös yritysten tulisi osallistua taloudellisiin talkoisiin. On ollut varaa ostaa isoja yrityksiä ulkomailta. Eikö sitten ole varaa olla lomauttamatta tai irtisanomatta työntekijöitä?

Globalisaatio heikentää työntekijöiden asemaa. Pääomien vapaa liikkuvuus johtaa tilanteeseen jossa raha liikkuu maasta pois halvan työvoiman maihin ja veroparatiiseihin. Jopa liberalistisen talousteorian kehittäjä Ricardo totesi, että liberalistinen talousteoria voi toimia vain jos oletetaan että pääoma ei liiku rajojen yli.

Ammattiyhdistysliikkeen muuttunut rooli

Ammattiyhdistysliike on ollut merkittävin eurooppalaisia yhteiskuntia demokratisoiva ja tasa-arvoistava voima. Pohjoismaat ovat tästä malliesimerkki. Globalisointi johtaa helposti työpaikkojen vähenemiseen. Työ siirtyy maihin missä työn tekeminen on halvinta. Ammattiyhdistysliikkeen tulee koota rivejään maailmanlaajuisella tasolla. On voitava luoda strategista suunnittelua vapaita pääomaliikkeitä vastaan. Vapaakauppa suosii suuryrityksiä. Kuitenkin pienet yritykset työllistävät suhteellisesti paljon enemmän työntekijöitä. Ammattiyhdistysliikkeen tulee toimia myös työttömien ja osa-aikaisten työntekijöiden hyväksi. Pelkkänä eliittityöntekijöiden järjestönä esiintyminen ei riitä.

Aarno Pelkonen
Luottamusmies

Itella Vantaan logistiikkakeskus

Lomautukset jurppivat

LOKE toimii täydellä kapasiteetilla, mutta tuotannon väitetään heikentyneen siinä määrin, että turvaututaan lomautuksiin ”joustavana tapana vastata suhdannevaihteluihin”, lainaten maaliskuussa ilmoitustaululle pantua tiedotetta yt-neuvotteluista. Selitys ontuu, kun pakettia pukkaa ja iltavuorossa tehdään töitä kuin Kiinan ja Intian hikipajoissa.

Väkeä on pyydetty ylitöihin, vaikka busseja ei edes kulje tarvittaessa keskiyöllä. Osa meistä on suostunut, vaikka aiotaan vain tehdä vähän alta miljoonan lisäsäästön meidän palkoistamme. ”Jos jokainen ajaa vain omaa etuaan, kenenkään etu ei tule ajetuksi” sanoi Presidentti Mauno Koivistokin.

Lomautukset ei ole joustava, vaan raukkamainen tapa suhtautua lamaan, jota kiertoilmaisulla suhdannevaihtelu halutaan karttaa, mitä on oikeastaan joukkohysteriaa. Joustaja on tässä työntekijä, kun taas työnantaja ei ole joutanut YT-neuvotteluissa. Väki kyselee, ”kuka sitten sammuttaa valoja kun paketteja on liikaa?”

Minulle lomautukset eivät olisi joustava ratkaisu, velkojat kun eivät jousta. Opintolainojen takaisin maksu on julmaa puuhaa, koska silloin ei saa toimeentulotukea edes. Opintolainoja ei eri tukimuodoissa katsota menoksi, vaikka se raapaistaan tililtä automaattisesti, jos siellä jotain sattuu vuokran maksun jälkeen jotain olemaan näillä palkoilla.

Olen yrittänyt parhaani mukaan tehdä töitä täysillä jo vuosikausia ja on väsynyt olo. Ketä kiinnostaa? Mistä ammentaa voimia kun on luottamuspuola yrityksen etiikkaan? ”Työmies on palkkansa ansainnut”.

Työpaikkailmoituksia on laitettu työpaikan seinälle: vaipaita paikkoja on mm. Vammalassa Turussa ja Kotkassa. Työtehtäviä, joita löytyi Helsingistä olivat esim. joku kehityspäällikön tai esimiehen tehtävä, jota ei voi hakea. Kiitos kuitenkin. Jos ei ole vuokraan tai ruokaan rahaa, ei kyllä lähde muuttamaan minnekään vieraalle paikkakunnalle. ”Haloo, onks valoo?” Se taitaa paistaa vain hallin täysissä ränneissä.

Aprillipäivänä menin työhaastatteluun, ja eräs somali haki samaan aikaan Siipitielle töihin, jotta ei joutuisi lomaututeksi. ”Tänään on aprillipäivä, mitä jos työnantaja sanoo mitä vaan”. ”Tai mitä jos sanoo työnantajalle mitä vaan” :) No Itella teki työkaverilleni tosi ilkeän aprilipilan. Häntä ei päästetty ovesta sisään edes – koska ulkomaalaisia ei oteta. : {

Johtaja Väisänen sanoi tasapuolisesti yt-neuvottelut päättäneessä palaverissa, jossa oli kaksi ryhmää koolla samaan aikaan, että ulkomaalaisetkin voisivat kyseistä tehtävää hakea, joka olisi hitaampi prosessi, koska rikostaustan selvittäminen kestää kauemmin silloin, mutta ei este. Ikävää, että häntä ei oltu informoitu esteestä.

Jos poliisi on tuon ei ulkomaalaisia -säännön laatinut Siipitien työpaikkaa varten, joka työskentelee Ilmailulaitoksen alla, ei Itella sille voi mitään, mutta jos meille on luvattu, että ulkomaalaiset voivat työtä hakea, Itellan pitäisi mielestäni hyvittää jotakin nöyryytyksen kohteeksi joutuneelle henkilölle. Toivon, että Itellan johto pyrkii jatkossa humanimpaan asenteeseen työntekijöitään kohtaan.

Tiina Virtanen

Muutos on mahdollinen

**Vastavirtaan. Pamfletti.
TA-tieto 2008. 160 sivua.**

Tässä punavihreässä pamfletissa 14 kirjoittajaa käsittelee aikamme tärkeitä kysymyksiä. Aiheet ovat Marxin ajankohtaisuus, uusliberalismi, taistelu luonnonvaroista, ilmastonmuutos, NATO, EU, uusi julkinen johtaminen, työnjako, ay-liikkeen tilanne, yritysten yhteiskuntavastuu, vähemmistöt, oikeus äidinkieleen, lapset ja 200-luvun vaihtoehdot. Esipuheessa todetaan: "Toivottavasti nämä kirjoitukset haastavat mahdollisimman laajaan keskusteluun. Sitä tarvitaan vaihtoehtojen ja yhteisen toiminnan kehittämiseksi."

Käsittelen kolmea kirjan aihetta. Psykologi Emmi Tuomi kirjoittaa lapsista. Jokainen pahoinvoiva lapsi on aikuisten epäonnistumisen tulosta. Toisaalta jokaisessa lapsessa on mahdollisuus uudesta, paremmasta yhteiskunnasta. Suomessa useampi kuin joka kymmenes lapsi elää köyhydessä. Lasten ja perheiden julkisia palveluita romutettiin lamavuosina eikä niitä ole taloudellisen kasvun aikana palautettu. Tuomi pitää tärkeänä tuotavuuden kasvun hyödyntämistä työajan lyhentämiseksi. Työajan lyhentäminen inhimillistäisi työelämää ja parantaisi työssä jaksamista. Saisimme aikaa ja voimia harrastuksille, opiskelulle ja ihmissuhteisiin - uudenlaiseen yhteisöllisyyteen.

Kuntaliiton ympäristöpäällikkö Maija Hakanen käsittelee ilmastonmuutosta ja markkinavoimia. Ihmiskunta tuottaa hiilidioksidi-päästöjä enemmän kuin maapallon ekosysteemit kykenevät käsittelemään. Erot energian ja luonnonvarojen kulutuksessa Piat suuret maiden välillä ja myös niiden sisällä. Kun moni tinkii perustarpeistakin, toinen kerskakuluttaa.

Kuudennes maailman valtavista sotilasmenoista riittäisi ilmastonmuutoksen ja kehitysmaiden tärkeimpien ongelmien ratkaisemisessa. Energiantuotannon rakenne on muutettava pääsääntöisesti uusiutuvaan energiaan perustuvaksi. Ydinvoima ei ole ratkaisu. Olkiluodon voimalatyömaalla on ollut monia turvallisuusongelmia ja uuden ydinvoimalan hinta on kaksinkertaistunut. Suomeen kaavailut uraanikaivoshankkeet ovat herättäneet laajaa vastarintaa. Uusiutuvan energian ja energiaa säästävän teknologian kehittäminen tarjoaa parempia vaih-

toehtoja.

Energia- ja hiilidioksidiverot olisivat tehokas keino ilmastopäästöjen vähentämisessä. Elinkeinoelämä on vastustanut niitä voimakkaasti. Keskivertosuomalaisen suurimmat päästöt tulevat asumisesta, liikenteestä ja ravinnosta (eläintuotanto). Joukkoliikenteen palveluja on parannettava ja hintoja alennettava. On harkittava maksutonta joukkoliikennettä ja ruuhkamaksuja. Voimme valita lähipalvelut, joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn.

Rikkaus ja köyhyys kasvavat - tulonjako uusiksi", on Tilastokeskuksen yliaktuaarin Olli Savelan aiheena. Yritysten voitot (yrittäjätulot) olivat 1980-luvulla keskimäärin 9% kansantulosta. 200-luvulla ne ovat olleet jo 26% kansantulosta. Työtulojen osuus yritysten arvonlisäyksestä oli vuonna 1990 vielä 82%, mutta vuonna 2000 enää 63%.

Tuloerot ovat kasvaneet Suomessa 1995-2005 selvästi nopeammin kuin missään muussa OECD-järjestön 30:ssä jäsenmaassa. Sosiaaliturva on jäänyt jälkeen. Esimerkiksi 1994-2008 lasten kotihoidon tuki vähentyi 52% ja korkeakouluopiskelijan opintoraha 39% suhteessa palkkoihin.

Mitä olisi tehtävä? Savelan mukaan tulonjakoa täytyy muuttaa työtulojen hyväksi. Se edellyttää ay-liikkeeltä päättäväisiä toimia palkankorotusten puolesta. Tehy kävi syksyllä 2007 työtaistelun naisvaltaisen alan palkkojen jälkeenjääneisyyden lopettamiseksi. Kyseessä oli myös julkisen terveydenhuollon tulevaisuus. Tehyn määrätietoinen työtaistelu on hyvä esimerkki siitä, että vaikeissakin olosuhteissa voidaan saada hyviä tuloksia.

Perusturvaa täytyy korottaa. Elinkustannusten nousu on lisännyt köyhyyttä ja syrjäytymistä. Pääomatuloja, palkkoja ja sosiaaliturvaa tulee verottaa samoilla perusteilla. Verotuksen pitää olla selkeästi progressiivista, tulojen mukaan kohoavaa.

**Eero Karhimo
Loke**

MAAILMAN POSTEILTA

Hollannissa palkkaleikkaus

Ammattijärjestöt ovat sopineet 15%:n palkanalennuksesta TNT:ssä, Hollannin pörssissä olevassa postissa. Vastineeksi kolmen vuoden aikana ei irtisanota henkilöstöä vastoin heidän tahtoaan. Henkilöstö on nyt 23 000. Heistä 85% on osa-aikaisia. Postikilpailun vapauttamisen takia työnantaja suunnitteli jopa 11 000 työntekijän vähennystä. Palkanalennus astuu voimaan 1.4.2009. Yli 50-vuotiaille työntekijöille maksetaan kuitenkin 95% palkkaa kunnes eläköityvät. Sopimukseen liittyy myös 275 miljoonan euron koulutuspaketti. Vuotuiseksi säästökseksi TNT laskee palkkakustannuksista 125 miljoonaa. Uusia työntekijöitä koskee uusi alempi työehtosopimus, johon on luvassa prosenttien palkankorotukset 2010 ja 2011. (11.3.2009, DutchNews)

Ratkaisu Hollannissa

Maaliskuun 24. Alankomaiden senaatti hyväksyi lopullisesti postilain, jolla postikilpailu vapautetaan Hollannissa aikaistettuna 1.4.2009 alkaen. (vko13, CEP News)

Isoja kauppoja Saksan sisällä

Saksan posti on tehnyt taas isoja lajittelukonekauppoja. Asentamisvaiheessa on 82 lajittelukeskukseen 288 Siemensin konetta. Nyt tehtiin toiset kaupat. Enintään 32 millia paksut ja kahteen kiloon painavat lähetykset lajitellaan vastaisuudessa Open Mail Systemillä. Jopa 50 000 lähetystä tunnissa lajittelevat 97 konetta toimitetaan 2012 loppuun mennessä keskuksiin. Molempien hankintojen kauppahinta on yhteensä 440 miljoonaa euroa. Siemens Mobility Divisionista todetaan, että pitkällä tähtäimellä kaupoilla turvataan 250 työpaikkaa. (24.3.2009, The Financial)

Kipurahaa Saksassa

Saksan postin vuosikertomuksesta kaivetun tiedon mukaan entisen pääjohtajan eläkevaateet on suoritettu. Talousrikosepäilyjen takia eronnut Klaus Zumwinkel on saanut n. 20 miljoonaa euroa miinus verot kertakorvauksena eläkerahojta. Postin tiedottaja ei halunnut kommentoida asiaa. (14.3.2009, Bloomberg)

Deutsche Post DHL . . .

. . . on Saksan postin uusi virallinen nimi, joka julkaistiin 11.3.2009. Ennen nimi oli Deutsche Post World Net. "Uusi" yritys perustuu postitoimintaan ja DHL-kyllin alle keskittyy kaikki muu.(www.dp-dhl.de)

Uskoa Venäjällä

Venäjän postin uusi pääjohtaja Alexander Kiseljov aikoo nostaa yhtiön liikevaihtoa tänä vuonna 5%. Tarkoituksena on tehdä postista yksi tuottoisin valtion omistamista yhtiöistä. Keinoina hän näkee infran kehittämisen, oman lentolaivaston, pikaliikenteen kehittämisen ja aggressiivisen markkinoinnin. (19.3.2009, Kommersant)

Jordania yksityistää

Jordanian posti on kaupan. 74% yhtiön osakkeista on tarjolla niin alalla toimiville kuin erilaisille sijoittajillekin.(vko11, CEP News)

Tiukkaa USA:ssa

Yhdysvaltain postin, USPS:n pääjohtaja John E. Potter oli 25.3.2009 Edustajahuoneen kuultavana. Hän toivoi helpotusta eläke- ja sairausvakuutusmaksuihin sekä jakelun sallimista vain viitenä päivänä viikossa. Kun vuonna 2000 jaettiin keskimäärin 36 lähetystä viikossa jokaiseen osoitteeseen oli määrä nyt vuonna 2009 laskennallisesti 30 viikossa ja osoitteiden määrä kasvanut 11 miljoonalla. Viisipäiväisellä jakelulla tulisi näin heti 17%:n säästö. Postin teettämien tutkimusten mukaan yli puolet asiakkaita hyväksyisi muutoksen välttääkseen jotain pahempaa. Vuodesta 2002 on jo säästetty 140 000 henkilötyövuotta. Tänä vuonna aiotaan vähentää taas 100 miljoonaa työtuntia tehostuksella ja ylitöiden vähentämällä. Aluehallinnostakin aiotaan vähentää 1 400 työpaikkaa uudelleen sijoituksilla ja ennenaikaisilla eläköinneillä. Hallinnosta ylipäätään aikeissa on vähentää kustannuksia 15%. USPS:llä on vielä 652 000 työntekijää, joista kaksi suurinta ammattiliittoa AWPU ja NALC edustavat sopimuksilla 75% työvoimasta. Heidänkin kanssa johtaja haluaisi neuvotella joustoista ennen 2011 päättyviä sopimuksia. Potterin mukaan postin 234 vuotisen historian aikana on edessä kovimmat ajat.

"Voimme olla alhaalla, mutta kaukana siitä että olemme ulkona", totesi pääjohtaja komitealle lopuksi. (www.usps.com)

Obama säästää

USA:n liittovaltion budjettiesitykseen 2010 alkaen sisältyy postilaisiin liittyvä säästöohjelma. Postin työntekijät maksavat terveystakuutusmaksusta 17%:n osuuden. Obaman hallitus esittää osuuden nostamisen 27%:in. Samoin henkivakuutusmaksun nostamisen 67%:in. Palkka pienenee, mutta valtio säästää kymmenessä vuodessa 9,4 miljardia dollaria.

USA:n suojalaki

Edustajahuoneessa on etenemässä 2007 alulle pantu lakiesitys H.R.1686. Ammattiliitto APWU kehottaa netissä jäseniään ottamaan yhteyttä edustajiinsa. Samoin netissä on lista edustajista, jotka ovat jo lain kannalla tässä vaiheessa. Lakia kutsutaan myös Postiverkon suojalaki. Ideana olisi, että postilaitoksen (USPS) tulisi neuvotella alihankinnasta liittojen kanssa. Neuvotteluvaihe syntyi, jos alihankintasopimus kestäisi yli vuoden, olisi

suuruudeltaan yli viisi miljoonaa dollaria tai sen työmäärä olisi yli 50 henkilötyövuotta. (30.3.2009, AWPU)

Oikaisu

Edellisen lehden tietoihin korjaus. Uuden Ruotsin-Tanskan postin omistusosuudet ovat 60-40. Molempien valtioiden postit ovat nyt täysin valtion omistamia tällä hetkellä. Luxemburgilainen sijoitusyhtiö CVC ei ole siinä enää mukana. Tanskan valtion piti ostaa CVC ulos Tanskan postista eli ostaa osakkeensa takaisin. Samalla Tanskan posti myi osuutensa Belgian postista (24.9%) CVC:lle n. 373 miljoonalla eurolla. Tanskan posti maksoi aikanaan osakkeista 150 miljoonaa eli kolmessa vuodessa tuli "voittoa" 223 miljoonaa euroa. Paljonko Tanskan valtio joutui maksamaan CVC:lle 22%:sta Tanskan postin osakkeista? Se on liikesalaisuus. CVC omistaa nyt Belgian postista osaketta vaille puolet, eikä siis osakettaakaan vielä nimettömästä uudesta ruotsalais-tanskalaisesta postista. (TerminalFaktuellt 2/2009)

Teuvo Pykönen

Seisoi se Pokissakin....

Pokissakin marssittiin reippaina tehtaasta ulos kun PAU järjesti 23.4. työnseisauksen. Ulosmarssi sujui rehdissä ja rakentavassa hengessä (vastaanottoyksikköä lukuunottamatta) eikä miestappioita tai pahempia traumoja syntynyt. Hallituksen harrastama valtionyhtiöiden omistajapolitiikka sai kaipaamaansa huomiota.

Valinnoilla on väliä!

Jee-jee, ei liene kenellekään epäselvää, että eletään kohtalokkaita aikoja kaikin puolin. Kuka ottaa sen vakavammin, kuka kepeämmin. Kuka taas luulee olevansa selviytyjä, kuka suurin kärsijä. Uutisissa aina jonkun pää on vadilla ja jonkun pää odottaa vuoroon sille. Ja vain jonkun tekemien valintojen vuoksi.

Kaikkeen mitä asioista seuraa, vaikuttaa aina sen eteen tehdyt valinnat. Kuten talouslama. Meidän kunkin työpaikkakin on yksi valinta monista. Jos joku heittää tähän vastaväitteen, ettei ollut valinnanvaraa, niin onhan se silti valinnanpaikka, että tuli ja otti sen työn vastaan. Parempi se on töissä, kuin jossain kadehtimassa työssäkävijöitä. Työpaikalla on käytännössä suuri ero, jos ajatellaan miten joku on yritysjohtaja, autonkuljettaja tai vaikka sairaanhoitaja. Mutta nekin ovat valintojen seurausta. Nuoret eivät aina jaksaa ajatella miten kauaksi heidän nyt tekemät valinnat vaikuttaa, mutta ketä muutakaan voi asiasta oikeasti syyttää. Se miten asioiden kanssa elää, toimii tai jättää toimimatta, voimme lopunperään moitita vain itseämme. Seurauksia tulee joka tapauksessa. Mummokin tuppasi sanomaan pahan paikan edessä, että maailmassa on pakko vain kuolla ja maksaa veroja. Pitää paikkansa yhä edelleen.

Logistiikkakeskuksessa jouduttiin lomautustilanteen kanssa tekemisiin, vaikei sitä kukaan olisi voinut aina-

kaan työntekijöistä odottaa. Kevät on edennyt tätä kirjoittaessa siihen, että tavaramäärän edessä esimiehet haavevat yhä edelleen ylityön tekijöitä ja silti 19 on saanut jo lomautuspaperit. Ensimmäiset lomautukset alkavat toukokuun alussa ja palkattomia vapaitakin on kysely. Entäpä jos nämä ihmiset lomautuksen aikana työllistyvätkin toiselle työnantajalle, eivätkä palaa takaisin? Kun tuossa katsastin toteutuneita tavaramääriä, niin nyt Lokessa ajetaan taas enemmän tavaraa kuin aiemmin tähän aikaan otaksuttiin. Jäämiä syntyy ja sen sellaista. Ja ihmekös se, kun tavaramäärä ei poikkeaa suuresti edellisvuodesta, ainakaan vielä. Sairaslomat haittaavat resurssien riittämistä päivittäiselle käsittelymäärälle ja niin sanotun luonnollisen poistuman kautta väkeä on jo lähtenyt talosta, eikä uutta työvoimaa oteta edes kesäapulaisiksi. Ja taas kerran tulos on ja tulee olemaan valintojen seurausta.

Lomautusuutinen oli sinänsä erikoinen asia, miten kovin eri tavoin ihmiset siihen suhtautuvat. Monille uutinen oli järkyttävä pommi, jotkut ilakoivat lomalle pääsystä. Ihmisen vahvuus on se, miten hyvin muuttuvissa tilanteissa voi vaikuttaa omaan käyttäytymiseen ja odotuksiinsa. Kuka joustavammin suhtautuva henkilö, sitä suuremmalla todennäköisyydellä osapuolia tyydyttävä ratkaisu löytyy. Lisätäkseen tätä joustavuutta ihmisten pitäisi nyt jos koskaan katsoa työnantajasta välittä-

mättä ja varallisuudesta huolimatta, miten elävät, miten käyttävät rahaa ja miten varautua tulevaisuuteen. Nimitäin nykypäivänä velan ottaminen on ollut niin helppoa ja harva se keneltä sitä ei jonkin verran löytyisi. Hallitsemattomaksi se syntyy silloin, kun ansiotyö katkeaa jostain syystä. Euro on pieni raha taskun pohjalla, mutta suuri summa, kun velkoja vaatii sitä eräpäivänä, eikä sitä vain ole.

Näinä päivinä selviytyjiä ovatkin ne, joilla on vakaata varallisuutta tai monipuolinen koulutustausta työmarkkinoilla kuulutettaville aloille. Kansallisharvinaisuuksia molemmat. Onneksi myös joustava mielenlaatu auttaa jaksamaan kun löytää kaikesta jotain optimistista. Kun olin pieni ja sattui joku haaveri, se oli isäni joka tapasi sanoa että – ei hätää, kaatuu niitä öljytankkereitakin. Pientähän nämä lomautuksetkin ovat tuon rinnalla. Mutta miksei käytetä oikeasti tilannetta hyödyksi? Säästää voi tavalla tai toisella, mutta juuri nyt ei välttämättä rahaa sivuun laittamalla, vaan tekemällä fiksuja hankintoja. Jokainen hankinta minkä teen, vaikuttaa mm. työllisyyteen. Köyhän ei siis välttämättä kannata ostaa halpaa ulkomaista, jos halpoja menee kolmet siinä ajassa kuin yksi laadukas kotimainen pelittää ihan komeasti. Esimerkiksi harrastukset sitten - itseensä satsaus kannattaa erityisesti. Sitä eivät rosvot vie eikä ruoste raiskaa, kun kehittää kielitaitoaan tai kohentaa kuntoaan. Unohtamatta myöskään sitä, mitä ympäristön hyväksi voimme siinä sivussa tehdä. Työpaikoilla on tähän asti piiskattu aina vain syvempiin säästöihin ja tehokkaampaan tuottavuuteen, eikö nyt olisi loistava aika tehdä asiat vihdoin kunnonlaatua vaalien? Tiedetäänhän se, mitä juosten kustu juttu teettää. Kuulin yhdestä työnantajasta pienellä paikkakunnalla, joka palkkasi tuntemani henkilön hyvällä palkalla vain olemaan työpaikalla. Henkilölle sanottiin, että: vastaa puhelimeen jos soi ja ole muuten vaan kiva asiakkaille, ei tämä taantuma niin kauan kestä ettei se kannattaisi tulevaisuudessa, maksaa se mainontakin. Tuokin on valinta, olla tietoisesti kaukaa viisas.

Nuorisolla on vanhempaa väkeä enemmän mahdollisuuksia muuttaa elämänkohtaloaan. Käykää hyvät ystävät koulunne loppuun ja pyrkikää ihmeessä vaikuttamaan työpaikoillanne yhteistyöhön. Mietitäänpäs millaisessa työpaikassa olemme töissä... jos töissä minkä tahansa asian epätyytyttävä tilanne on vallinnut jo pitkää, se on selvä merkki siitä, että nykyisessä järjestelmässä on kehittämisen varaa. Vaaleja tulee ja menee, käyttäkää kaikki ääntänne! Vaikuttamisella on monta tapaa. Yksi äänestää jaloillaan, toinen lompakollaan. Te kaikki, joilta löytyy ideoita ja valmiuksia vaikuttaa asioihin, mietтікää olisiko aika jättää aloite tai vaikka miettiä hakeutumista luottamustehtäviin. Se on laadukkaan yrityksen tunnusmerkki, kuinka paljon siellä tehdään aloitteita! Sitä tekee myös tapaturmien määrä. Nehän ne vasta ovatkin ihan jonnin joutavaa rahan hukkaan heittämistä. Tapaturmat tulee tutkia, sen määrää lakikin. On sitäkin paljon parempi kehittää työpaikkaa mm. vaaratilanteista ilmoittamalla, ennen kuin tapaturma pääsee sattumaan ja kun kehitystä pitää tapahtua joka tapauksessa. Vai onko muka kivempi jatkaa ikuista virttä valittamalla miten täällä ei toimi mikään eikä kukaan tee mitään? Aletaan välittää muustakin, kuin siitä, että miksi aina minä? Varsinkin kun se ei yleensä pidä edes paikkansa. Miksen minä voisi olla se fantastinen poikkeus ja tehdä jotain oikeasti auttavaa. Talkkari vieköön, kaikki on valinnoista kiinni, miten me tilanteet otamme haltuun, mihin päädymme ja mitä taaksemme jätämme! Työnantajalle heidän haasteen vaikuttaa toden teolla tapaturmien vähentämiseen, koska se auttaa pääsemään niihin niin hartaisiin säästötavoitteisiin kaikkein fiksuimmalla tavalla!

Hymyä huuleen, eikä aina naama niin kuin olisi syöty yökauria.

Elämä on valintoja täynnä.

***Oman tunnon koputtajana Loken 2. varatyösuojeluvaltuutettu
Helena Aarnio***

Terkut raskaalta !

Se on kesää, taas. Meikäläinenkin sai innoituksen kirjoittaa Pasilliin pienen hengähdystauon jälkeen muuttaman vaatimattoman rivin.

Remppaa ja konekannan uudistumista olemme eläneet läpi myös raskaassa tuotannossa, ja olemme tulossa sangen mielenkiintoiseen tilanteeseen eli Siemensiltä tilattujen kimpplajittelukoneen testiajoon, joka alkanee näillä näkymin kesäkuussa. En tässä yhteydessä ala enää toistamaan jo tiedossa olevia nyansseja automaattiluisuineen ynnä muine tilpehööreineen. Toteanpa vain, että se näkee ken elää. Mikäli koneet tulevat toimimaan kuten viisaampien ”visiot” ovat heitä puhutelleet, on kai paikallaan nostaa pipoa itse kunkin.

Henkilöstövaikutuksia tulee olemaan poistuvien HTV:n muodossa verran jos sitten toisenkin. Luisutyö kun loppuu sellaisenaan melkein tyystiin muutamaa hoidettavaa manuluisua lukunottamatta. Ennenkaikkea tilanne tun-

tuu olevan työnantajan näkemyksen mukaan sellainen, että uudet koneet syövät kaiken mahdollisen tavarän. Manuaalista lajittelua olisi jatkossa selkeästi vähemmän.

Myös työvuorosuunnittelu muuttuu oleellisesti visioissa paremmaksi uuden TIME järjestelmän myötä. Resurssit tulevat olemaan isolla prosentilla kohdillaan kun softa itseoppivasti kehittyy bittiavaruuden syövereissä. Siunattu teknologia.

Asiasta kuudenteen. PAU kohotti kätensä ja löi. Elimme 6 tunnin työnseisausta 22.4 klo 16-22 välisenä aikana. Kiitokset vuorossa olleille raskaan porukoille esimerkillisestä toiminnasta. Asia hoitui ylen rouhevasti. Kyllähän siinä kelpasi allekirjoittaneen kera Salmen Henkan pälistellä.

Hauskaa ja toivottavasti aurinkoista kesä jatkoa kaikille!

Pasi Poussu

Tekniikka tekee autuaaksi ja asiakkaat tyytyväisiksi. Kuvassa uusi kirjeiden selvityskone ja vieressä illan saldo valmiina susimiesten paikattavaksi ja liimattavaksi. "Rakas Asiakas. Kirjeenne on vahingoittunut mystisesti. Sori."

MAANALAISTA MENOA

Oli kaunis postaalinen päivä. Suoritemittari näytti +130, maassa vallitsi eteläpuoleinen volyymivirtaus ja suoritepaine osoitti lähestyvää hurrikaania. Pikapostimies Toivo Pönttiäinen, jos ei nyt kiitänyt, niin ainakin eteni potkukelkkallaan Hauhon Keskuskadulla kädesään mielenkiintoinen pikakirje. Jokainen kirjehän on mielenkiintoinen omalla tavallaan, mutta tämä lähetys oli sellainen siitä syystä että vastaanottajaksi oli merkitty pelkkä Beatrice ja osoitteeksi Maatuvaistenpolku 13 A Rivi 6 nro 47. Tämä paikka sattui sijaitsemaan keskellä Hauhon vanhan tuomiokirkon hautausmaata.

Pikapostimies Pönttiäinen parkkeerasi potkukelkkansa hautausmaan portille, syötteli hetken oravia ja korppikotkia ja lähti sitten etsimään oikeaa osoitetta. Osoite oli helppo löytää. Hauta erottui muista haudoista siinä suhteessa, että tässä haudassa oli ovi, ovikello, postiluukku ja kyltti jossa luki "Ei mainoksia kiitos." Hetkisen pelosta täristyään Pönttiäinen rimpautti ovikelloa. Eikä pelkästään rimpauttanut. Maan alta kuului kumea kirkonkellon kolke ja koko maankamara tärisi Pönttiäisen jalkojen alla. Sitten kuului jalkojen kopinaa ja narinaa, aivan kuin joku olisi aukaissut ruostuneita rautaportteja. Haudan ovi avautui hitaasti. Ensin oven raosta lensi ulos parvi lepakoita, sitten sieltä luikerteli käärme ja lopuksi ovensuun täytti mustakaapuinen, kyttyräselkäinen mies. Miehen kasvot olivat kalpeat ja poskia peitti pirteä viherrys. Nenässä oli iso syyliä josta kasvoi pitkiä jouhia. Hampaat olivat mustuneet ja mädäntyneet. Miehen käsi ojentui kohti Pönttiäistä. Pikapostimies Pönttiäisen silmissä alkoi sumeta ja jalat pettää. Miehen käsi tuntui kylmältä ja nihkeältä.....

- Innovaatiojohtaja Ossi von Bätzen Suomen Itelasta terve. Käy peremmälle.

Pönttiäinen seurasi innovaatiojohtajaa. Kiviset, liukkaat rappuset johtivat alaspäin. Ilma oli ummehtunutta ja tuoksui mullalle ja maatuneille lehduille.

- Ilmastoinnin kanssa on ollut vähän ongel-

mia....

Rappuset kiersivät spiraalia pitkälle syvyyskiin. Pönttiäistä huimasi. Rappusia valaisivat soihdut ja seinillä kiipeili karvaisia hämähäkkejä ja lutikoita. Välillä vastaan tuli rautaportteja ja Bärzsen availi niitä vaivalloisesti välillä lakulla, välillä lekalla ja välillä tiirikalla.

- Yritysturvallisuus on tärkeä osa pitää työntekijät nöyrinä ja peloissaan. Baitövei, sinua saattaa ehkä kiinnostaa että mitä ihmettä me teemme täällä maan syvyyksissä. Mikä on meidän agendamme tässä kyseisessä keississä, kuten sanotaan. Ehkä voinen jo tässä vaiheessa valaista sinua sen verran, että sinut Toivo on yhtenä tuhansista valittu pilotointi-ryhmään hankkeeseen jonka nimi on Pimsispomsishössöntössön. Osaatko arvata Toivo, mistä tämä hanke on saanut nimensä?

- En kai.

- En minäkään, mutta viisihenkinen suunnittelu-ryhmä pakersi sitä kolme vuotta, joten kai se on aika osuva nimi tälle hankkeelle.

- Sinähän olet Toivo kuusikymmentävuotias ja ollut postis....Itellassa töissä nöyryyttävät neljäkymmentäkaksi vuotta?

- Neljäkymmentäkolme.

- Aivan. Kansakoulupohjalta. Sairaslomia jonkin verran, työtahti verkkainen ja luokiteltu Henkilöstöjohton Resurssityöryhmän toimesta mappiin "Tulpat Edistyksen Tiellä".

Rappuset loppuivat ja vaihtuivat marmorilattiaksi. Lopulta miehet saapuivat jonkinlaiseen urheiluhalliin. Urheiluhallissa oli jonkinlainen, ilmeisesti henkilöstölle tarkoitettu poreallas, koripallokenttä, sumo-tatami, eritasonojapuut ja curling-rata. Joka puolella lojui keltaisia, sinisiä, punaisia ja pilkullisia postilaatikoita, rikkinäisiä laatikoita, puulavoja, tikkaita, akkuja, trukkeja, jakoavaimia, neli-,kolmi-, kaksipyöräisiä ja pyörättömiä rullakoita, kahvikuppeja, printterin väripatruunoita, lajitteluhyllyjä ja muuta urheiluhalliin olennaisesti kuuluvaa välineistöä. Hallin nurkassa kyhjötti orpo Suomen johtavan einesruokalan asentama välipala-automaatti. Automaatin sisällä kaksi sämpylän ravintoarvoihin kuollutta rottaa nakersi muutama homeen ja sinilevän peittävä torakka.

- Tämä toimii nyt väliaikaisesti varastohallin lisäsiipinä....

Aulan vasemmalla puolella oli mustaksi maalattu ovi ja sen vieressä seisoivat kaksi univormuihin pukeutunutta vartijaa dobermannit seuranaan. Von Bärzen esitti vartijoille korostetun varovaisin elein henkilökorttinsa ja johdatteli sitten Pönttiäisen ovesta sisään. Syrjäsilmillä Pönttiäinen ehti havainnoida ovesta kyltin "YT-neuvottelut".

Huone oli leppoisan hämärä. Seinää kiersi hylly, jossa oli erilaisia nipistimiä, kuolaimia, ruoskia, hierontimia, nakertamia, silppureita, vetimiä, puristimia ja muuta sellaista säliää, joita yt-neuvotteluissa tarvitaan ja jotka pitävät neuvotteluilmapiiirin ja hengen rakentavalla tasolla. Von Bärzen ohjasi postimies Pönttiäisen puujakkarakalle istumaan ja istahti itse nojatuoliinsa pöydän toiselle puolelle. Sitten hän kaivoi taskustaan revolverinsa, laittoi sen pöydälle, nosti kaulukset pystyyn, asensi kylmän harmaat piilolinssinsä, sytytti kohdevalon ja nosti lopuksi jalkansa pöydälle postimies Pönttiäisen silmien eteen.

- Tiedätkös sinä Pönttiäinen, mitkä kengät nämä ovat?

- Öööö, olisko monot.

- Oikein. Eivätkä miltään 70-luvun kekkosen aikaiset Peltosen lällymonot. Näillä monoilla ei vedetä mitään perinteistä vaan vapaata. Näillä kun potkii menemään, niin kyllä perse raikaa. No arvaako postimies, miksi minulla on nämä jalassa?

- En kyllä....

- Tunnelman vapauttamiseksi. Mutta asiaan. Sinähän tiedät että viestinvälityslogistiikka Suomessa on monimutkaista puuhastelua, joka vaatii valtaisia henkilöresursseja. Kaikki tämä itku ja hammasten kiristys haittaa konsernimme ydinliiketoimintaa, joka on logistiikkayritysten ostojen ja myyntien ja ekspansiivinen Venäjän valloituskontti kerrallaan. Ensi vuosikymmenellä Itella hoitaa kaikki maakaasutoimitukset idästä koko läntiseen Eurooppaan. On sanomattakin selvää, että paperiviestintä kuolee, kilpailijat tullaavat meidän jalkoihinsa, aurinko sammuu, ilmasto höyryntyy, jumala ei tule, ihmisen osa on ikuinen kärsimys ja lopulta maapallomme lysähtää kasaan kuin pierulla täytetty ilmapallo. Mikä on sinun vastuusi, Toivo Pönttiäinen, tässä kaikessa konsernimme hädässä

ja kärsimyksessä? Mitä sinä olet valmis tekemään maalliselle olemassa olollesi, jotta voisit hyvittää tämän kaiken tuskan ja turhautumisen, ja sen lahon aikeneksen joka sinusta leviää yrityksemme terveille haaroille?

- Öööö...anteeksi....

- Kiitos. Mutta älkäämme vielä heittäkö toivoa hukkaan. Sinullahan ei kaiketi ole vaimoa?

- Ei.

- Eikä paljon muutakaan? Posti, lähikauppa, sohva ja viikonloppuisin muutama väljähtänyt keppana an-

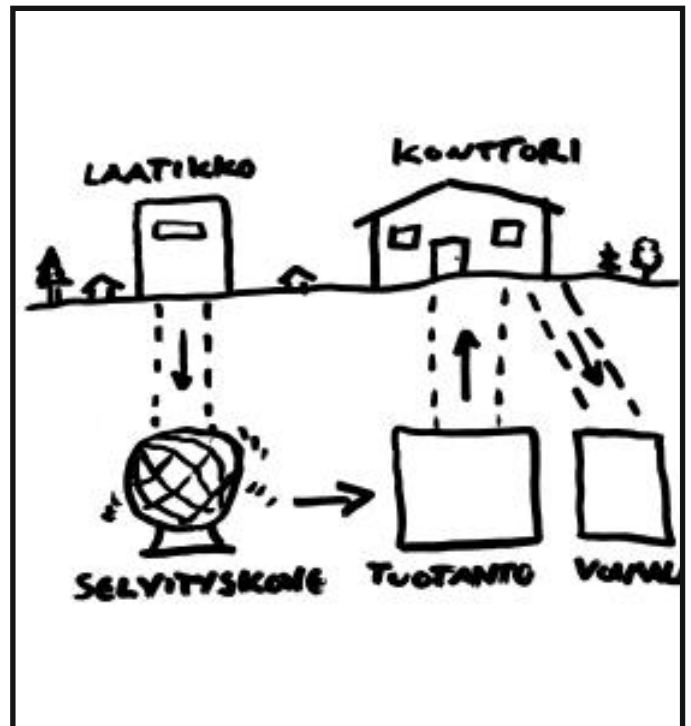
keassa lähibaarissa.

- Niin no...

- Näetkö sinä tuon harvinaisen iloisen näköisen pyöreän, miehen mentävän luukun tuossa seinässä?

- Kyllä.

- Se on sinun toivosi, Toivo. Päijänne-tunnelinhan on sinulle tuttu. Se kuljettaa vettä Helsingin herroille, jotka jalostavat sen virtsaksi, joka puolestaan kuljetetaan takaisin Päijänteen seudun rehellisen ja työtätekevän kansan hanoihin. Mutta NYT se kuljettaa myös työntekijöitä sivuhaaraa pitkin tänne Hauhon Maan-alaiseen Keskuspostikeskukseen. Päijänne-tunnelin työllisyysputki kuljettaa sinutkin, jos haluat, viettämään loppuelämäsi Hauholla arvokkaasti työn ääressä. Kuten me kaikki tiedämme, on Hauhon kaupunki Suomen väestöllinen keskipiste. Siksi me valitsimme juuri Hauhon keskuskäsittelykeskuksen sijainniksi. Jotta koko fantastinen innovaatiomme, agendamme speksit ja muut sellaiset jutskat tulisivat sinullekin selvästi ja selkeästi esitetyksi, esitän hankkeemme PowerPoint -esityksenä. Koko tämän jättimäisen suunnitelman kaavio-kuva on seuraava:

- Kuten tiedät on Suomi harvaan asuttu ja laaja valtakunta. Postinjakelu syrjäseuduille on taloudellinen katastrofi ja elinympäristöllemme vihamielistä. Rekka-liikenteen aiheuttama vaikutus ilmastoon lämpenemiselle on yrityksellemme nolo. Tällä menolla Seinäjoella kasvaa kohta palmuja ja hiekkarannalla juodaan Cuba Librejä. Johtoryhmämme näkee painajaisia. Arvaa mitä me olemme keksineet?

-sähkörekan?

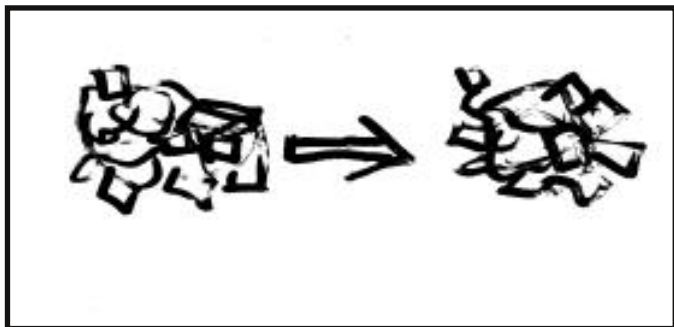
- Ei. Jättimäisen Keskuspostilaatikon! Miksi pi-

täisimme yllä satojen tuhansien postilaatikoiden verkostoa, kun me yhdelläkin pärjää. Hauhon työväentalon kuppeeseen rakennetaan noin seitsemäntoista kuutiokilometrin kokoinen Keskuspostilaatikko. Se vastaa noin kolmea keskisuurta Ikeaa. Idea on suorastaan nerokas ja logistinen prosessointi pelkistetty jetsulleen. Keskuspostilaatikosta lähetykset johdetaan Keskuskuljetinjärjestelmää pitkin käsittelyyn. Keskuskuljetinjärjestelmä toimii periaatteella jota voisi luonnehtia sanoin “kuilumainen väylä jossa luonnollinen, ekologinen painovoima korvaa mekaanisen työntövoiman”. Kuljetinjärjestelmä on ollut meille haasteellinen projekti. Sumia ja tukoksia esiintyy usein. Ongelman ratkaisuna olemme pohtineet Jättimäisen Pulloharjan käyttöönottoa. Välillä lähetykset ohjautuvat myös väärään paikkaan, esim. Kanariansaarille, Azerbaitzaniin tai pohjois- Lesothoon. Emme varmasti tiedä miten tämä on mahdollista, mutta se on.

Lähetykset tippuvat tunnelista suoraan Suureen nieluun jota kutsumme Selvityskoneeksi. Selvityskone on ehkä Innovatiivisen Viestinvälitys-proessorimme ylväin osa. Selvityskoneessa olemme yhdistäneet tehosekoittimen ja oksasilppurin edistyneisimmät komponentit.

Selvityskoneen kolmen super-tietokoneen muodostama keskusyksikkö analysoi, luokittelee, abstrahoi, verifioi, kalibroi, strukturoi jokaisen lähetysten henkilökohtaisesti. Keskusyksikön suorittamat epätodennäköisyyslaskelmat antavat lopputuloksen, jossa selvityskoneeseen ohjattu posti tulee jopa 83 prosenttisesti sieltä ulos. ...mihin ne loput 17% katoavat, on ööps...meille vielä täysi mysteeri. Lähetimme koneenvalvoja Aulis Gerlanderin koneen sisään tutkimaan asiaa, mutta nyt hänkin on kadonnut. Olemme jopa lähettäneet maan ilmakehään teleskoopin, joka kartoittaa maailmankaikkeutta sen alkuhämäriin saakka. Teleskooppi on tähän mennessä löytänyt Alfa Centaurin lähistöltä meteoriittikeskittymän joka muodostuu parittomista sukista, joten olemme tämän asian suhteen varsin toiveikkaita.

Selvityskoneen toimintaperiaate voidaan esittää seuraavalla kaaviokuvalla:

Sen lisäksi että Selvityskone selvittelee postia, se myös selvittelee muita asioita ja ongelmia. “Koneellistumisen vaikutukset maamme työllisyyteen.” “Miksi aina minä”? ja sen semmoista.

Jos sinulla Toivo on jotain sydämelläsi, älä turhaan pidä näitä tuntemuksia sisälläsi vaan kysy Selvityskoneelta rohkeasti. Koska selvityskone hoitaa myös ryhmäpalaverit, tupa-ryhmät ja muut esimiehille epämieluisat tehtävät, voivat esimiehet keskittyä palaveeraamaan sivistyneemmässä ja positiivisemmässä seurassa.

Kuten kaaviokuvasta ilmenee Keskusselvityskoneesta lähetykset ohjataan Keskuskäsittelyyn. Tämä tapahtuu vinssillä. Prosessi on varsin yksinkertainen. Koska maassamme on vain yksi keskustoimipaikka eli lajittelusuunta tarkoittaa käsittely sitä, että päivittäinen lähetyskeko nostetaan vinssillä Keskustoimipaikkaan, Hauho 10:een. Rakkailta asiakkaillamme on mahdollisuus noutaa postinsa keskuskeosta kahden viikon kuluessa. Jos he käyttävät tähän noutotoimenpiteeseensä autoa tai peräti skootteria, ei se ole meidän ongelmamme. Suomen Itella on joka tapauksessa tehnyt omalta osaltaan kaikkensa hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi. Arvaatko millä henkilöstömäärällä Itella pystyy hoitamaan koko postinkäsittelyn?

- Paha sana. Viidelläsadalla?

- Neljällä. Kaksi plus esimies plus yksi määräaikainen suhdannevaihteluventtiili. Joulukiireisiin neljän viikon sopimuksella. Pelkästään yhden vuoden henkilöstösäästöillä pystymme rakentamaan kaksituhatta kilometriä Päijännetunnelia Azerbaitsanin kaasukentille ja Siperiaan. Itellan agenda on kaasussa ja sähkössä. Itella - vähäpäästöiset speksit hygieenisrajoitteiseen postinkäsittelyyn.

- Yrityksemme toimintaa ohjaa ylevimmät eettiset periaatteet. “Tämän päivän posti on huomisen jätetäperia.” Olemme rakentaneet keskuspostikonttorimme viereen kuuden megawatin paperiviestintävoimalaitoksen. Asiakkaiden noutamatta jäävästä postista syntyy hyvä roihu ja roppakaupalla positiivista energiaa, joka valjastetaan yrityksemme sähköisen viestinnän tarpeisiin. Voin myös mitenkään ylpeilemättä kehua, että johtoryhmämme on vaatimattomilla bonusrahoillaan harrastanut myös hyväntekeväisyyttä. Olemme ottaneet kummilapseksemme orvon, piereskelevän orankipojan “Petterin” Indonesian Borneolta. Meille on tärkeää, että söpöt orangit saavat vapaina pomppia viidakossa, ilman että heidän kotimetsästään tehdään Valittujen Palojen tarjouspostia. Hassu-Petteri on osallistunut jo moneen johtoryhmämme palaveriin ja pärjännyt vähintäänkin kohtuullisesti.

Von Bärtzen suoristeli esityksensä päätteeksi kynsinauhojaan, vihelteli pari tahtia Kansainvälistä ja ojensi sitten työsopimuksen Pönttäiselle.

- Ymmärrät varmaan, että tämä on ainutkertainen tilaisuus. Jos olisit nuorempi, me emme edes harkitsisi. Nuori ihminen pärjää aina. Ilman liiton tukeakin. Kuten tähänkin asti. Viikko kerrallaan. Sinulle me Pöntinen, me tarjoamme elinkautista. Työsopimukseen kuuluu joustavat työvuorot, arkkumajoitus ja Alibin vuosikerä....?

- En mä oikein...

-ilmainen hammashoito mädäntymistapauksissa, Eettiset pelisäännöt.....

- Niin no...

-glögilasi, turvakenkä, keppijumppakeppi...

- ...äh....

-ja uran ehtooksi edullinen hautapaikka biojäteosastolta.....

- ...ööö....

-sekä Karita Mattilan karaokevideo (beta).

- Okei.

- Nimi paperiin ja ura putkeen, kiitos.

Pöntinen allekirjoitti ja von Bärtzen ylösnousi.

- Oli hauska tavata. Tiesin, että Pöntiäiseen voi luottaa kuin mustaleima-ementaliin. Täytyykin tästä lähteä eläkkeelle.

- Mites minä nyt aloittelen...

- Tsemppiä. Voin lähettää kortin Caymansaarilta.

Von Bärtzen vilkasi kelloaan ja kiirehti sitten ovesta ulos. Pikapostimies Pöntiäinen istui pari minuuttia jakkarallaan ja ihmetteli nykyajan nopeita käännteitä. Mites tässä nyt näin kävi? Sitten Pöntiäinen lähti tallustelemaan selvityskoneen suuntaan.

Jussi Lehmusvaara

Rahatalouden jälkeen

1.

- Tuletko tänne? Minulla on vajaa kymmenen tuntia aikaa.
- En tiennyt, toki tulen. Olen heti siellä.

2.

Kolmetuhatluku oli pitkällä. Ihmiskuntaa oli jälleen suotuisa määrä. Kasvien ja eläinten elämisen oikeus oli talalla. Ilmaa kykeni hengittämään vuorokauden ympäri. Vesien saastuminen oli pysähtynyt ja monet kerran kuolleet vesistöt elvytetty. Maapallo eli vielä.

3.

Ovi oli auki, kun Alpertti saapui Oskarin luo. Ihmisillä nimet olivat säilyneet, kun ne toivat lämpöä. Ihminen oli kuin enemmän ihminen kun hänellä oli nimi. Kaikilla energiaa kuluttavilla eliöillä tosin oli kirjain-numero-yhdistelmä. Se oli pitkä sarja tunnisteita, jolla kunkin yksilöllinen käsittely oli taattu. ID:t olivat jokapäiväisyyttä. Tunnistusta, seurantaa, laskemista - sitä oli näkymätön maailma. Tässä arjessa elettiin tietten.

- Terve. Voitko hyvin?

Alpertti käyttäytyi vanhaan malliin. Vaikka hän tiesi, ettei Oskari sairas ole, niin piti kysyä vointia. Puhekieleen oli jäänyt nostalgisia kauniita tyhjyyksiä kaikesta superte-hokkuudesta huolimatta. Kulttuurievoluutio on hidas. Tiedossa, mutta sitä ei keskellä elävänä huomaa.

- Hengissä vielä, vastasi vireä Oskari vienosti hymyillen. Käy istumaan. Otatko juomaa?

Juominen tarkoitti yleensä vähäistä maustettua nestemäärää. Alkoholeja seurustellessa käytettiin vähän. Nesteelle oli palannut ravintoluonne. Vettä ei edes juotu huvikseen. Huvit olivat itse asiassa suunniteltuja juttuja. Miehet ottivat desin vesipaukut ja istuivat vastakkain it-pöydän ääreen.

- En tilannut terminaalihoitoa, vaan luotin Sinuun.
- Tämähän on suuri kunnia, änkytti Alpertti oppi-isälleen.

Oppi-isäksi Alpertti koki Oskarin. Miksi? Sitä hän ei ollut koskaan pohtinut. Oli vain vielä yleensä tapana, että itselle merkittäviä henkilöitä kutsuttiin oppi-isiksi. Ehkä kyse oli jotenkin esikuvasta tai jostain ajatusten herättäjästä tai muistuviin ihmiselämän käännteisiin vaikuttajasta. Toisaalta kyllä Alpertti jatkoi Oskarin tutkimuksia joillain saroilla. Ja Oskari valvoi Alpertin etenemistä tieteellisesti.

- Haluaisin vielä kerrata suuret linjat yhdessä. Ei enää yksityiskohtia, tuhartamista. Vain suuret linjat. Minusta tällä hetkellä ei enää ole muuta. Minulle. Haluaisin, että olisin ollut oikeassa, ainakin jossain.
- Älä heittäydy vaatimattomaksi. Olet johtanut suurta tutkimusryhmää ja 2000-luvun historia voisi kantaa nimeäsi, jos puhuisimme kaksituhatlukulaisittain.

Myllerrysten vuosituhaten aikana historiankirjoitus sentään oli irtaantunut henkilöhistorioista. Suurmiehet eivät olleet historian toimijoita vaan lukemattomat arkiset yksilöt, tavikset kuten heitä oli totuttu nimittämään. Historiankirjoitus ei myöskään ollut enää vain jonkun professorin tai ryhmittymän hallussa. Yleinen hyväksyntä tapahtuneelle piti olla. Kun ennen historia kirjoitettiin valtaapitävien tarpeisiin oli asia muuttunut.

- Niin - jättäkäämme ylevöitykset tai kunnianosoitukset negrologeihin. Mennäänkö asiaan?
- Tehdään aivan kuten haluat. Laitammeko it-pöydän ja seinän päälle?
- Laitamme.

Hetkessä molemmilla oli lasinsa vieressä hipaisulaitteet, äänitulkitsijat ja osoitinohjaimet toiminnassa. Seinä toimi näyttönä.

4.

Teknologia oli edistynyt 2000- ja 3000-luvuilla huimaa-vasti. Laitteet olivat tehokkaita suorituskyvyiltään. Kooltaan tarkoituksenmukaisia ja käyttäjätystävällisiä.

Suuret tietokoneet edelleen laskivat seurantojensa tuloksia ja tekivät automaattiraportteja jakoon. Seurantatiedot tulivat sekä avaruudesta että maapallon eri osista.

5.

- Katsommeko ensin tietotekniikan kehityksen?
- Sopii.
- Onko mielestäsi merkittävin linja kaiken kattava seuranta?
- Kyllä, mutta läpinäkyvyys ja yleinen saatavuus on olennaista. Kaikki tieto on julkista, niin raakamateriaali kuin työstettykin.
- Niinpä. Nyt on kyllä pakko kertoa eräistä lähteistäni saatu tieto ihmisen seurannan alkuajoilta. Kaksituhattaluvun ihmiset olivat hyvin arkoja yksityisyydestään. Kuitenkin joillakin kuuluisuuksilla oli tapana merkitä lapsensa saman tyyppisillä tietosiruilla kuin meillä nyt jokaisella on. Niitä saatettiin laittaa hampaisiin tai ihon alle. Ja syy oli se, että he tietävät missä lapset ovat. Kaikki sai alkunsa joistain kidnappauksista. Ajattele miten lapsellista, mutta hyvä idea sinällään.
- Niin oli joskus myös vapaaehtoista valvontaa, jota tosin harjoitettiin käsipuhelimilla. Ne, joilla sattui olemaan valuuttaa ja väline kyselivät toisiltaan koko ajan missä koordinaateissa toiset olivat. Ajatella, että ihmiskunta on osannut olla lapsuudessaan leikkisä.

Molemmat pudistelivat päätään ja hymähtelivät iloisesti. Nykyihmisten elämä riippui tietojärjestelmistä ja laitteista ratkaisevasti. Kaikki perustui oikeaan laskentaan, jotta jokainen sai hänelle kuuluvan osansa.

6.

- Onko toinen merkittävä linja rahataloudesta luopumisen?
- Ehdottomasti.

He katsoivat nopeasti seinätaulua, josta näkyi vertailukuja rahatalouden ajoilta suhteessa energiayksiköihin.

Rahatalous oli ensiksi siirtynyt biteiksi, sillä varsinaisia rahoja ei ollut käytössä. Sitten oli käynyt selväksi, ettei rahalla voinut mitata tarkasti oikeastaan mitään. Hintojen muodostus oli sattumanvaraista ja keinottelu oli mahdollista.

Kiitos joidenkin krakkereiden, että huomattiin myös kaiken haavoittuvuus, poikkeukset rikkoivat sääntöjä. Omituiset sopeutumattomat kyseenalaistivat itsestäänselvydet.

- Ja energiayksikkölaskentaan perustuvaan talouteen siirtyminen on nykylinjamme ehkä myös tulevaisuuteen.
- Emme nyt osaa muuta kuvitella, kuten eivät rahataloudesta eläneetkään. Ihmisellä on kovin luontainen tapa jäähmettyä aikaansa eikä katsoa rajojen yli. Historiasta tulisi oppia, mutta vaikeaa ja aikaa vievää se on ollut.

Energiayksikkö - ey - korvasi rahan tai valuuttayksiköt, joka oli rahatalouden loppuvaihe. Aluksi jo 2000-luvun alussa huomattiin, että joidenkin asioiden tuottaminen tuotti vähemmän energiaa kuin mitä tuottamiseen oli kulunut. Vähentyneiden fossiilisten polttoaineiden etsintä, poraaminen, jalostus ja kuljettamiset käyttöpaikoille tuottivat loppukäytössä vähemmän energiaa kuin prosessi. Rahallinen yksikköarvo tietysti nousi huimasti, mutta hinta pystyttiin maksamaan siksi, että rahatalous taipui energiatappiolliseen tuotantoon. Samoin kävi maataloudessa. Meni kauan ennen kuin tajuttiin, että viljelykasveista ihmisen saama energia oli vähemmän kuin tuottamiseen kulunut energia. Rahatalouden tukiaiset ja vääristyneet maailmankaupan hinnat sallivat moisen tuotannon aivan väärissä paikoissa liian kauan. Energia ja ravinto olivat myös epäoikeuksien syy, sillä nälkää näkevät valtiot veivät yltäkylläisiin maihin ruokaa, josta sitten saivat ruoka-apua takaisin. Samoin energia kulutettiin muualla missä tuotettiin. Energia oli alituinen sotien syy.

7.

- Missä määrin kertaamme katastrofeja, jotka liittyivät siirtymiseen ey-elämiseen.
- Sinullahan tässä aikapula on, päätä Sinä!
- Todellakin. Aikaa on vajaat kahdeksan tuntia. Niin se aika kuluu. Ehkä katsomme näytöltä tiivistelmän.
- Okei, sanoi Alpertti ja sipaisi graafisen esityksen näkyviin.

Sotia, luonnonkatastrofeja, nälkään ja tauteihin tappamista, kansainvaelluksia, tuhoamista ja rakentamista sukupolvista toiseen. Ihminen ei hevilla oppinut. Oli uskomatonta, että inhimillisyys näytti puuttuvan ihmiskunnalta. Samalla tuhottiin luontoa sumeilematta, kerääntyi slummeihin ja puheet demokratiasta ja tasa-arvosta olivat menettäneet merkityksensä. Ihmiskunta oli todella jakaantunut rikkaisiin ja köyhiin - he elivät eri maailmoissa. Välillä rikkaat olivat reservaateissa kuin intiaanit ikään - tavallaan alistettuina yksinäiseen eristykseen.

- Maapallo lopulta kertoi rajahtonsa. Maata, ilmaa ja vettä ei voi omistaa. Sillä ei ole hintaa vaan se on ympäristö, jossa eletään näiden vanhojen "alkuaineiden" ehdoilla.
- Niin ja ihmismäärällä on rajansa. Ajatella, että maapallon väkiluku kävi kymmenessä miljardissa.
- Totta, mutta eihän se ongelma ollut vaan miten luonnonvarat jakautuivat, kuinka niitä tuhlassi pieni osa. Enemmistön osa oli kärsiä ja vähemmistön juhlia. Todellisuudessa vähemmistöllä esiintyi pahoja krapuloita juhlistaan. Alituista syyllisyyden tuntoa ja pakenemista uususkontoihin samalla kun enemmistölle syötettiin alistumiseen houkuttelevia uskon oppeja.

- Tähän sanoisin, että tieteellisen asenteen korvattua uskonnot oli mahdollisuus vaikuttaa valtarakenteisiin toisella tavalla myös käytännössä. Voitiin puhua itse ongelmista oikeilla nimillä, eikä aina siirtää ratkaisuja sukupolvelta seuraavalle tai jonnekin epämääräisille viimeisille tuomioille.

- Totta tuokin, mutta kyllä valtaeliittien romahtaminen sisältä päin oli merkittävää muiden syiden ohella.

- Tarkoitatko vaihetta, kun oltiin valuuttataloudessa ja periminen poistettiin epäoikeudenmukaisena.

- Sitä juuri. Jokainen sukupolvi joutui aloittamaan alusta ja sotien, nälänhädän, epätoivoisten kapinoiden keskellä se ei ollut helppoa. Eikä tahtonut löytyä enää omistajille lakeijoita, jotka puolustavat heidän henkiriepujaan.

- Älähän kiivaile - olennaisempaa lienee omistamisen periytyksen loppumisen jälkeen se yltiödemokraattinen vaihe, jolloin kaikki siirtyi yhteiseksi omaisuudeksi. Kun vanhat omistajat olivatkin yhtäkkiä demokraattisia hallitsijoita ja käytännössä elivät kuten ennenkin . . .

- . . . mutta se oli hyvä vaihe, sillä tuolloin demokratian rakenne pelkkänä äänestämisenä ja vallanluovuttamisena edustajille kävi läpinäkyväksi. Kansat näkivät, että oikeudenmukaisuudelle tulee olla muitakin perusteita, kuin eri valtioiden väliset sodat eliittien ollessa eri mieltä. Kansoilla ei ollut enää halua taistella edustajiensa luskuselämisen puolesta toisiaan vastaan.

- No, ehkä se oli niinkin. Emme voi millään palauttaa arki-ihmisten, tavisten ajatuksen juoksua ja kokemisia noilta ajoilta nykyhetkeen. Voimme vain keksiä sankaritaruja tai ylimalkaisia yleistyksiä. Vain joidenkin yksilöiden kokemuksia on kuvattu tarkoin, mutta voimmeko olla varmoja, ettei kuvauksia ole väritetty tarkoitushakuisesti?

- En haluaisi kyllä nyt tuhлата aikaa näihin perusongelmiin . . .

- Ystävä hyvä, voinet ystävällisesti huomata, että minulla aika on vähissä . . . minä nautin tästä keveästä väittelystä kuin nuorena ikään, eikä kulu edes paljoa energiaa . . .

8.

Oskarin siru päässä raksutti tietoa energian vähenemistä eräälle kokoomatietokoneelle. Jokainen maapallolle syntyvä ihminen sai sirun eliniäkseen vartalon sisään. Kullakin ihmisellä oli sama energiamäärä käytettävissään elinaikanaan. Ja sitten elämä lopetettiin. Tasa-arvo oli kulutetuissa energiayksiköissä, jokaiselle sama määrä elämään. Ihmiskunnan ratkaisu oli pitkä tien välttämättömyys. Tämän välttämättömän vapauden valtakunnan rajoitti maapallo. Maapallo kesti vain tietyn määrän ihmisiä, syntyvyyttä oli rajoitettu yhteen lapseen perhettä kohti. Sekin oli tuottanut vaikeuksia, mutta osoittautui riittäväksi varsinkin, kun kaikki eivät edes lapsia halunneet. Oli syntynyt uusia sosiaalisia arvoja, jotka eivät edellyttäneet perhekeskeisyyttä tai nimenomaan oman suvun jatkamista. Omaisuuksien periytyksen puuttuminen ei se-

kään edellyttänyt sukua sinällään. Ihmissuhteita pystyttiin rakentamaan aidosti asuinympäristössä, kun eriarvoisuuden esteitä ei ollut.

Yhteiskunnan kehitys oli jo siinä pisteessä, että kun jokainen tiesi saavansa ravintonsa, asuntonsa, koulutuksensa haluamallaan tavalla niin tarpeiden hierarkia oli eri kuin kaksituhatluvulla. Ei voinut hyötyä toisen kustannuksella, muttei tarvinnut kokea syyllisyyttäkään tai ylemmyydentuntoja toisista. Ahneus, kateus ja kosto olivat poissa. Energiayksiköitä ei voinut myydä eikä ostaa ja siten ei elinikänsä voinut pidentää. Lyhentämään kyllä pystyi, jos eli runsaasti energiaa kuluttaen.

Elinikä oli asettunut seitsemänkymmenen kieppeille. Jotkut saivat kulutettua energiansa jo viisikymppisinä ja toiset vaatimatonta ja kohtuuelämää viettämällä saivat venytettyä elinikänsä jopa sataan vuoteen. Venyttämällä elinikää tahtoi tulla vastaan ruumiin normaali rappeutuminen, joka aiheutti harvinaista sairastumista ja taas siten kuluttikin yllättävän nopeasti loppuenergiat. Tasaisen vauhdin elämä oli eräs nuorille annettu ohjenuora selviytyä.

Kun ihmisillä oli normaali suhde ravintoon, niin ravintopohjaiset sairaudet vähenivät. Lääketieteen kehitys oli myös huimaa, kun ikuista elämää ei tarvinnut tavoitella eikä omistussuhteiden muuttumisen myötä keksiä lääkkeitä väkisin syötäväiksi.

Työn käsite oli tyystin muuttunut. Käytännössä jokainen teki kutsumusammattiaan, sillä entisaikojen turhaa työtä ei voinut olla. Turha työ vei energiaa ja se oli kaikilta pois. Kun työstä ei valuuttatalouden katoamisen jälkeen enää saanut mitään hyvitystä, niin kaiken yleishyvää edistävän työn arvostus oli yhtäläinen. Jos joku halusi huvitella ja matkustella niin elinikä lyheni eikä muiden tarvinnut kummeksua tuhlaajaa.

Ihmisen valinnanvapaus oli käytännössä rajaton. Tai oikeastaan rajallinen aikaan ja paikkaan suhteutettuna. Kun valvontasiruja aluksi laitettiin jo valuuttatalouden aikoihin rikollisiin, yhteiskunnan tukea saaviin ja kansainvaeltajiin, oli tarkoitus valvoa ja rajoittaa. Nyt sirut takasivat kaikille rajallisen vapaan elämän. Syntyperä ja sukupuoli olivat rikkaus, ei rajoite - kaikki ihmiset olivat tasa-arvoisia mielipide-eroistaan huolimatta. Todelakin ihminen oli oman onnensa seppä annetuissa puitteissa ja kantoi vastuunsa elämästään energian kulutuksensa mukaisesti. Säännölliset raportit kertoivat kulu- tuksesta ja ennustetta saattoi muuttaa valinnoillaan. Oma ey-suunnittelu oli arjen osa.

9.

- Minkä linjan Sinä näet myönteisemmäksi viime vuosituhannelta? Nyt haluaisin lähestyä sitä yksilöllisesti ko-

kien.

- Nyt en oikein ymmärrä mitä ajat takaa. Tarkoitatko yksilön ja ihmisyhteisön suhdetta välttämättömien tarpeiden osalta. Sitä että jossain välissä oltiin säännöstelytaloudessa, matkustusrajoituksissa, pakkotöissä ja todella uhrauduttiin kaikkien takia, että maapallo pysyisi elossa?

- En sitä, vaan miksi ihminen on rakenteiden vanki . . .

- . . . siis tarkoitatko jotain arvomaailman muutoksia yleisesti ja yksityisesti. Sitä että kun tietää rajat energiasaansa niin voi suunnitella elämänsä sisällöt vapaasti. Ja mistä sitten suunnitteluperusteet löytyvät? Sitäkö?

- No en nyt ihan tavallaan sitäkään, vaan voitko väittää jotakin arvomaailman muutoksesta. Että jotain on nyt paremmin kuin ennen.

- Kai se ainakin on parempaa, että ihmiset ovat todella tasa-arvoisia eivätkä ole toisilleen rikollisia ja voivat olla rauhassa. Ei tarvitse pelätä toista ihmistä.

- Niin - pelkojen puuttuminen varmasti on hyvä asia. Kuinka vaikeaa olisi, jos pitäisi päättää jotain pelon tunteessa. Muistan kun koulutuksessa tunnesimulaattorissa yritimme luoda pelon tunnetta, eikä voi olla varma kokiiko kukaan sellaista. Joku kertoi, että tunsin joitain värisytyksiä tai huimauksia epämiellyttävistä viimevuosituhannen historian kuvista. Mutta sehän saattoi olla inhoa tai halveksuntaa tai jotain muuta tunnetta.

- Siis hetkinen. Tarkoitatko ehkä kuolemanpelon tunteen poistumista?

- Sitäpä juuri. Tässä jutustellessa on kulunut aikaa. Minulla aikaa on vielä jäljellä pari tuntia.

- Pelkäätkö nyt? Kuolemaa? Sinä?

Oskari oli vaiti. Hän oli hiukan kalpeahko. Oli kuin jokin vireydestä olisi kadonnut.

10.

Ihmiskunnan asuinpaikat olivat muuttuneet kansainvaellusten ja katastrofien myötä. Suurin osa ihmiskuntaa asui logistisesti oikeilla paikoilla. Meret tuottivat ravintoa, erityisesti levä oli monipuolista. Energia tuli uusiutuvista lähteistä, auringosta, aalloista, tuulesta, fuusiosta ja muista. Ihmiset olivat kovin paikallisia. Asuinteknologia oli vienyt matkustamisen pakon. Merillä kiisivät jälleen jättimäiset purjelaivat ja ilmassa tuulilaivat.

Menneisyydestä muistuttivat kemiallisissa, biologisissa ja ydinsodissa tuhotut alueet sekä myrkkijätteiden hylkyalueet. Osa pallon pintaa oli tuhattu, mutta ihmiskunnan tässä vaiheessa ei haluttu puhdistaa alueita. Piti säilyttää konkreettinen esimerkki menneisyydestä, jotta varmasti tajutaan joka hetki, ettei menneisyyteen ole paluuta. Sitä paitsi pitkän tähtäimen suunnitelmiin aiheutuisi muutoksia, joita olisi vaikea ajaa läpi. Keskustietokoneet näyttivät laskelmissaan, että väkilukua pitäisi vähentää tuntuvasti, jos maapallo siistitään. Eikä siihen riittäisi

syntyvyyden säännöstely. Kaikki ihmiset halusivat elää elämänsä luvatuilla tavalla loppuun. Kullakin oli elämisen tahto, joka voitti kuoleamisen halun.

11.

- Pelataan erä shakkia, virkkoi Oskari pitkään kestäneen hiljaisuuden jälkeen.

- Pikapelikö, kysyi Alpertti vieläkin ihmetellen Oskarin kalpenemista.

- Ei, vaan perinteinen 45+45, siihen meillä on juuri aikaa.

Alpertti alkoi nyt vasta tajuta, että Oskarin kuolema olisi puolentoista tunnin päästä. Heidän shakkipelinsä eivät olleet koskaan kestäneet täyttä aikaa, joten Alperin mieleen alkoi hivuta epäurheilijamainen aatos häviämisestä. Tai sitten pelin venyttämistä loppuun saakka, jottei tulisi kiusallista lähdon odottelua ja pohtimista: mitkä ovat viimeiset sanat. Tai miten käyttäytyä arvokkaasti, kun toinen kuolee silmien edessä.

- Valmis?

- Olen.

It-pöytä oli ohjaimena ja seinä lautana. Peli alkoi perinteisesti. Jatkuu varmalla Oskarin puolustuksella. Alpertti ei päässyt hyökkääjän asemaan vaikka oli aloittanut. Alperin epäurheilijamaisuudet kaikkosivat hetkessä, sillä Oskari pelasi tosissaan. Tarkemmin miettien ei Oskari ollut entisensä vaan siirtynyt hyökkääjäksi. Alpertti oli pakotettu puolustukseen ja pakottamaan Oskarin vaihtoihin. Hetken näytti, että peli ajautuu tasapeliin. Molemmilta kului saman verran aikaa, joten peli oli vähintäänkin tasaväkinen, vaikka Alpertti oli yleensä aina voittanut pelit ennen. Peliäikää oli jäljellä enää viitisen minuuttia kummallakin, kun Oskari rykäisi merkitsevästi ja deletoi kuninkaansa.

- Luovutan.

- Mutta onhan Sinulla vielä mahdollisuuksia ja aikaa, möläytti Alpertti ennen kuin tajusi, että näin oli pelissä muttei Oskarin elämässä.

- Haluan, että poistut.

- Mutta miksi? Kuinka paljon tarkalleen Sinulla on aikaa?

- Minulla on aikaa vaikka kuinka.

- Mitä? Mutta ymmärsin, että . . .

- . . . minulla on aikaa.

- Siis puheesi mukaan muutama minuutti.

- Poistu, ole hyvä, töksäytti Oskari lähes epäystävällisesti. Etkö tajua, että minulla on aikaa, aikani.

- Siis oletko huijannut minua, luulin että et laske leikkiä vakavalla asialla, suuttui Alpertti. Hän menetti malttinsa hetkessä. Huusi vielä kerran, että ei kaikkea voi laittaa leikiksi. Tulistui lisää hermostuksissaan. Kaappasi takkinsa ja poistui ovet paukkuen.

12.

Matkalla alas asunnolta Alpertti oli vielä punainen kiu-kusta. Kuinka Oskari voi käyttäytyä tuolla tavoin? Ei tuol-laista voinut odottaa arvokkaalta henkilöltä. Ei kai hän vain yrittäisi huijata jotenkin energiavarojaan. Jotkut oli-vat yrittäneet aikanaan jatkaa elämäänsä karkaillen, mut-ta epäonnistuivat. Mihinkään ei päässyt ilman tunnisteen lukemista. Jos energiayksiköt olivat loppu niin edes ovet eivät auenneet, ravintoa ei voinut lunastaa jakelupisteistä ja viimeistään nestehukka tappoi, jos onnistui pakene-maan valvovia skannereita. Yhtälailla oli epätoivoista poistaa siru tai manipuloida sitä. Nämä olivat edellisten sukupolvien kuolemanpelkoon ja menneisyyteen palaajien epätoivoisia yrityksiä irtaantua sovitusta. Ei kai Oskari vaan yritä jotain epätoivoista. Alpertti oli jo palata takaisin rauhoituttuaan, mutta antoi olla. Hän oli tehnyt sen, mitä Oskari pyysi. Hän oli korvannut terminaalihoito-lan, jossa useat päättivät päivänsä kooten elämänsä. Siel-lä saattoivat lähtevät tavata ystäviään ja perheenjäseniään rauhassa tai pitää juhlia ja seremonioita kukin tavallaan. Poistumisen muodot olivat moninaiset ja jokaiselle suotiin arvokas irtaantuminen elämästä. Alpertti jatkoi mat-kaansa oman elämänsä loppua kohti tietämättä mitä Oskari puuhasi.

13.

Alperffin suutuspäisen lähdon jälkeen Oskari laittoi it-pöy-dän kiinni ja siirtyi toiseen huoneeseen. Hän katsoi kello-aan ja totesi vartin olevan jäljellä.

Huoneen nurkassa oli puutyö, jonka päälle pystyi istu-maan. Istuin ei ollut vakaa, sillä se ei seisonut jyrkästi lattialla. Jalaksina olivat käyrät puukaaret. Istuessa pys-tyi heilumaan eestaas istuimen kuitenkaan heilahtamatta kumoon.

Oskari oli teettänyt 1800-luvun malliin istuimen puuse-pällä. Puu oli arvokasta, kuten toisten tekemä käsityökin. Istuimen hankinta oli kuluttanut kuukausien energiayk-sikkömäärän Oskarin elämisen energiapotista.

Oskari istahti istuimelle. Hän oli laittanut Bach-nimisen historianhenkilön musiikkia soimaan ja katsoi ajasti-meen. Lopetus-ampulli oli jo liukenemassa suussa. Hil-jaa keinuen Oskari nukkui pois urkujen soidessa jylhästi. Pää notkahti ja kiikkustuoli lopetti keinumisensa. Ai-van kuin vaimeneva natina olisi vastannut Alpertille kau-kaisuuteen, että kaikella voi laskea leikkiä. Ihminen voi aina valita - loppuunsa saakka.

Teuvo Pykönen

(Kirjoittaja on osallistunut tällä Portti -lehden scifi-novellikilpailuun vuonna 2006. Novelli pääsi vii-meisten 47 kirjoituksen joukkoon, muttei lopulta si-joittunut palkintosijoille.)

SEURAAVA
PASILLI TAAS
SYSSYMMÄLLÄ.
LAISKAA KESÄÄ
KAIKILLE
SÄÄDYILLE!

PS. JÄSENASIAT HOITUVAT KÄTEVÄSTI
NETISSÄ
OSOITTEESSA
[HTTP://PASILANOSASTO.YHDISTYSAVAIN.FI](http://pasilanosasto.yhdistysavain.fi)
SIELTÄ LÖYTYY MUUTAKIN MUKAVAA.

OSOITELAPPU:

PMM
Sopimus
00530/609

PAUN:N PASILAN OSASTO
LOKE/JÄSENSIHTERI
PL 1020
00011 ITELLA

ILMOITUS PAUN:N JÄSENREKISTERIIN ELÄKKEELLE SIIRTYMISESTÄ TAI JÄSENMAKSUN
KESKEYTYKSESTÄ

NIMI: _____

OSOITE: _____

SIIRRYN ELÄKKEELLE _____ ALKAEN TAI

JÄSENMAKSUNI KESKEYTYY AJALLA _____ - _____.

KESKEYTYKSEN SYY:

ÄITIYS/VANHEMPAINLOMA _____
HOITOVAPAA _____
PITKÄ SAIRASLOMA _____
OPISKELU _____
ASE/SIVIILIPALVELUS _____
TYÖTTÖMYYS _____

MUU SYY, MIKÄ? _____

JÄSENTIETOJEN MUUTOSILMOITUS

UUSI OSOITE: _____

SEURAA PALKKALASKELMASTASI JÄSENMAKSUJESI MAKSATUSTA.
MAKSAMATTOMAT JÄSENMAKSUT ESTÄVÄT JÄSENETUJEN SAAMISEN